

Órmezői *Morus Szent*
Tamás Egyesület

Morus Tamás napja, 2008. június 13.

A kiadvány anyagának megírásában az
Őrmezői Morus Szent Tamás Egyesület tagjai vettek részt,
szerkesztette Makrai Rita.

Külön köszönetet mondunk Veréb Lászlónak,
aki a Morus Nap és a 15 éves évforduló kapcsán
készített hangfelvételeket legépelte.

A kiadvány megjelenését Újbuda Önkormányzata támogatta.

Felelős Kiadó: Őrmezői Morus Szent Tamás Egyesület
Budapest, 2009. január

BEVEZETŐ

Az egyik legnehezebb dolog egy évente ismétlődő esemény – jelen esetben az Őrmezői Morus Szent Tamás Egyesület éves krónikájának megjelentetése – elé mindig megújuló bevezetőt írni. Azonos a forma, stabil a szervező csapat, kialakultak a működés keretei, és az események is egyfajta saját „szabványt” követnek. Mit lehet akkor itt kiemelni?

Talán éppen ezt. Hogy roboghat a világ, nőhetnek ki plázák a földből, és tűnhetnek el bankok a semmibe, fújhat a válság pánik-szele, mi maradunk, ahogy a későbbiekben is olvasható, „...a teremtő akarat mindenkinek megadta azt a lehetőséget, hogy egyetlen cseppet elvegyen abból a rettenetből, ami körülveszi...”

Mi most ezzel a kiadvánnyal elveszünk a számunkra adatott cseppet a rettenet óceánjából. *Fogadják szeretettel!*

KÖZGYŰLÉSEK, HIVATALOS ESEMÉNYEK

Az Őrmezői Morus Szent Tamás Egyesület **2007. február 27-én megtartotta évi rendes közgyűlését.**

A közgyűlés napirendjén a 2007. évi működésről és pénzügyi helyzetről készült beszámoló megvitatása és elfogadása, a 2008. évi program és pénzügyi terv megvitatása, valamint **az egyesület megalakulásának 15. évfordulójára** való felkészülés és tervezés szerepelt.

A közgyűlés a beszámolókat elfogadta. Az ünnepségre és a kapcsolódó kiadványra vonatkozó tervek folyamatos kialakítására határozat született.

HANGVERSENYEINKRŐL

Egyesületünk idei első **hangversenyét 2007. március 29-én tartotta, a májusi előadás 17-én volt, az utolsó pedig november 22-én került sor.**

A sok-sok éves együttműködés újabb szép példájaként a Weiner Leó Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola hangversenytermében találkoztak a zenére kíváncsi vendégek és az iskola diákjai, az estek művészeti vezetője *Héra András* tanár úr volt. A műsorszámok szerzői tekintetében Bach vitte el a pálmát, s a mindig népszerű Beethoven, Mozart és Chopin mellett szép számmal hallhattuk modern szerzők műveit is, így például *Hidas, Jolivet* vagy a ritkán hallott *Wieniawski* egy-egy darabját. Alkalomról alkalomra megcsodálhatjuk az ifjú előadókat, akik tehetség és felkészültség dolgában semmiben sem különböznek a nagyobb publicitással rendezett, drága belépőkkel látogatható más koncertek szereplőitől. Igazán megérdemlik, hogy a jövőben többen látogassák a koncertjeiket, s hogy a nevüket is itt most felsoroljuk:

Frenyó Anna, Tóth András, Baranyi Zoltán és *Fehér Csaba* hegedű, *Valentiny Gábor, Várhelyi Péter, Badi Emese, Kovács Miklós* és *Emszt András* zongora, *Fintor Zsófia, Baki Dániel, Borka Eszter, Balla Noémi, Fülöp Gergely* gordonka, *Cserey Anna, Dallos Zsófia, Kántor Adrienn, Apagyai Alexandra, Barócsai Edit* fuvola (képünkön *Mozart* F-dúr triójára készülnek),

György Attila és Király István nagybőgő, Tolnai Attila harmonika, Günsberger Ákos gitár, Szaller István és Gáspár Benedek szaxofon, Massányi Dániel oboa, Moldovány Bence harsona, Pálfalvi Tamás és Pipis Zoltán trombita, valamint Demeter Ivett és Rác Illés ének.

A koncertek nélkülözhetetlen „kellékei” minden alkalommal a zongorakísérők is, rendszeresen találkozhatunk Héra András mellett *Acsay Gabriellával*, *Saito Misakoval*, *Csontos Ferencné Bauer Zsuzsával* és *Székely Balázssal* – köszönet nekik, és a muzsikuskok felkészítő tanárainak, hisz nélkülük nem jöhettek volna létre az előadások.

MORUS NAP 2008. június 13.

Nem kisebb személyiséget, mint a Kossuth díj és számtalan más elismerés birtokosát, **Jókai Anna írónt** sikerült megnyernünk az idei Morus Nap díszvendégének.

Már refrén a beszámolóban, hogy a „csilláron is lógtak” az Őrmezői Közösségi Ház nagytermében, amikor az előadás a Weiner Leó Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola blockflöte csapatának (vezetőjük *Kállay Gábor* tanár úr, képünk őket ábrázolja) reneszánsz bevezető zenéjével megkezdődött, majd a martonvásári Arany I. minősítésű Százszorszép Táncegyüttes (vezetőik és koreográfusok *Németh Ildikó* és *Szabó Szilárd*) igen magas színvonalon bemutatott Madoccai táncok c. darabjával folytatódott.

Ezt követte az est csúcspontja, *Jókai Anna* Kossuth díjas írónt előadása, pontosabban hitvallása, melynek előzetesen a „Ne féljete!” címet adtuk.

Az írónt, valamint a közte és Morus Tamás közt fellelhető párhuzamokat *Forgács Alajos*, a Kelenföldi Szent Gellért Plébánia plébánosa, mesterkanonok mutatta be:

... Amit érdemes róla tudni: A politikai pályafutása mellett író is volt. Mégpedig korának egyik legnagyobb humanistája. És Morus Szent Tamásra jellemző volt ez a humanizmus, tehát, hogy az embernek a tette, az valóban az emberhez méltó tett legyen. A latin ezt nagyon jól meg tudja különböztetni: azt mondja, hogy *actus hominis* és *actus humanus*. Az *actus hominis* annyit jelent, hogy az embernek a cselekedete. Például – bocsánat – ha most négykézláb, részegen végigmennék itt a színpadon, az egy embernek a tette, de nem biztos, hogy *actus humanus*, emberhez méltó cselekedet lenne. Szent Tamás arra törekedett, hogy az ember valóban emberhez méltó cselekedeteket tegyen, és ezt el sem tudta képzelni Isten nélkül, Isten szeretete és Isten hite nélkül. Olyannyira mély volt az ő Isten hite és Isten szeretete, hogy minden nap a családjá, és mindazok, akik az ő családjához tartoztak, a személyzet, imádkoztak, együtt, közösen. Így érte el azt, hogy amikor a király szembefordult az egyházzal, szembefordult a pápával – lévén egyéni önös érdeke a házasságának a felbontás, – akkor Morus Szent Tamás hűséges maradt kedves barátjával, Fisher János püspökkel együtt egészen a vértanúhalálig.

És akkor hol a párhuzam? Talán éppen az egyik párhuzamot a humanizmusban látom. Azt gondolom, hogy bele-bele kutatgatva Jókai Anna író nő pályafutásába és pályaműveibe, műveit olvasgatva, pont az a csodálatos humanizmus, ami élénk árad. Sőt valaki éppen azt mondta, hogy ő a spiritualista realizmusnak a megteremtője. Valóban a mindennapokból, a hétköznapiakból kiindulva az egyes ember, a család, a társadalom, az embernek a tette – és fölteszi a kérdést, ha nem is konkrétan így, –

„vajon az ember méltó tette?”. Éppen a „Ne féljetek” című munkájában, amely egyik leghíresebb regénye, azt mondta az író – majd felteszem ezt a kérdést, hogy ma is így gondolja-e, – hogy utána több regényt nem hajlandó írni; kisebb esszéket, műveket igen, de több regényt nem hajlandó írni. Majd erre tetszik válaszolni a végén. Kedves író, nekem, miközben olvastam ezt a művet, az jutott az eszembe, hogy 30-35 esztendővel ezelőtt olvastam James Joycenak az Ulysses című regényét. Az egy napnak egy gondolati utazása, az a mű valójában egy fantáziautazás. És itt is, ami a valóság, ami a realizmus, az zárójelben van. És ami pedig a szereplőknek, ennek a két házaspárnak és ezen belül az egyes egyéneknek a gondolkozása, az az, ami szabadon szárnyal, a gondolatok, a fantáziák, a vélemények, hogy adott esetben miről mit gondolnak, szembesülve a halállal. Kezdve akkor, amikor Máriának az édesanyja meghalt, azután a saját életük, az öregedés – akkor itt is van a kérdésem: Valóban ilyen nagy probléma, valóban ennyire félünk az öregedéstől, a haláltól?

Én a Szent Gellért plébánosa vagyok és a Szent Gellért plébánia többek között arról is híres, hogy szinte óránként vannak a temetések. Éppen a kántor úr a megmondhatója, – aki itt van jelen – hogy a temetéseken nem látunk gyerekeket. Nem szembe-sítik a szülők a nagymama, a hozzátartozók, az elhunyt szeretteik halálával őket. Valahol eldugják, talán ez is a félelemnek egyik megnyilvánulása.

Még mindig a párhuzam, a humanizmus – ahogy Sir Thomas a humanizmusnak egy hatalmas előfutára volt – író is a humanizmus. Ahogy az embernek a tette akkor lesz emberhez méltó cselekedet, hogy mindezt Istennek teszi. A szentírás, az evangélium az, amely ihleti Jókai Anna műveit.

Még valami párhuzam: Morus Szent Tamás politikus volt. Jókai Anna is belekóstolt a politikába. Itt szorongatok a kezembem egy papírlapot a március 15-i beszédéből, amit a Fidesz közgyűlésen mondott, ebből szeretnék néhány sort felolvasni. Azt mondta akkor: „Mi valamennyien egy morális válságban vagyunk. Nem csak Magyarország. Ha körülnézek, úgy látom, hogy a világban is ez a morális válság kezd eluralkodni. Ki lehet jelteni, tudatlanul, ostobán és szájalomra méltón, hogy a profitról szól az egész világ? Nem, barátaim! A világ nem a profitról szól, hanem a szeretetről szól. Arról a szeretetről, amit nekünk kell közösen, a jövőben kimunkálnunk. Nagyon jól ismerjük a fausti nagyáriát, amikor a Sátán odaáll, és azt énekli, hogy: „Eladó az egész világ. Áll a tánc és áll a bál, járja koldus és király, a pénz körül, a Sátán örül”. Nem barátaim, nem minden eladó. Nem eladó a becsületünk, nem eladó a hazánk és nem eladó a mi drága gyerekeinknek a jövője. Ezt mondja nekünk 48-49. Mert az, hogy ide születtünk, erre a földre, ez nem véletlen. Ide gyökereztünk. Példát kell adni nekünk, magyaroknak, a nálunk szerencsésebb nemzeteknek, hogy ahol a kincsetek, ott a szívetek is. Morzsák helyett a megszentelt kenyérré vágyik a nemzet, a hazugság helyett, pedig az örök ígére. Erre áhítoznak ma a magyarok.”

Amikor idejöttem és bemutatkoztam az író, kérdeztem, hogy mi történt a kezével, mondta, hogy éppen Aradról hazatérve egy kamion elütötte őket, és eltört a keze. S akkor elgondolkodott azon, hogy mi jobb, otthon ülni „sebeimet nyalogatni”, vagy pedig elmenni, missziót teljesíteni? Köszönjük szépen, hogy el tetszett jönni.

Itt olvasható Jókai Anna válasza és előadása (amelyet a helyszínen készített hangfelvételen alapján, utószerkesztés nélkül, az íróhoz hozzájárulásával közlünk):

Nagyon köszönöm Alajos atyának szívből jövő, és úgy éreztem, őszinte szeretetet tükröző szavait. Mielőtt azokra a kérdésekre térnék, amelyek kérdezetlenül is benne voltak ebben a kedves bevezetőben, hadd mondjam el, hogy drága Rita asszony azt mondta, hogy ennek az eseménynek most jön a csúcspontja. Drága Ritám, ez úgy van, hogy ez nem egy csúcs, ez egy hármashalom. Először volt egy szép zene, azután jött a tánc, és most jön valami, amit nevezhetünk irodalomnak, nevezhetünk meditációnak is.

Ott kell elkezdenünk a gondolkodást, amikor megnéztem azt a füzetet, amit eljuttattak hozzám – az egyesület kapcsán –, akkor arra gondoltam, hogy nincs aktuálisabb gondolat és képviselő ma a világban, mint az, amit sok századból éppen Morus Tamás üzen. Németh László – aki nem csak kiváló író, hanem tisztaerkölcsű ember és gondolkodó is volt – azt írta az egyik írásában, hogy kétféle hatalom van a földön, egy temporális, tehát időleges hatalom – s gondolom, ilyenkor a politikai hatalomra gondol – és a spirituális erő, a spirituális hatalom. Ha a kettő ellentétbe kerül, akkor ne a spirituális hatalom alázkodjon meg az időleges és temporális előtt. Ez nekem egy örök törvény, egy örök üzenet. Ez volt Morus Tamás, aki a maga életébe ezt véghez is vitte. Ha a történelmi ismereteim nem csalnak, annyiban volt különbség, vagy más Morus Tamás kora, hogy az, aki őt vesztőhelyre juttatta, az később, – legalább színleg – megbánta és vezekelt érte. – Hát nem tudom, a mai Morus Tamások, ha hasonló helyzetbe jutnának, vajon volna-e olyan lény, aki hibáit és a bűneit beismerve legalább egy jelképes főhajtásra vállalkozna. Sajnos a világ e tekintetben nagyon sokat változott és nem biztos, hogy jól.

Ami azt illeti, hogy itt látnak most önök kicsit rokkant állapotban, tulajdonképpen kapcsolódik ahhoz, amit mondani akarok. Amikor Aradon jártunk, az aradi magyaroknak tartottam – részben a magyarországi biblia évét egy kicsit, gondoltam, a háttérben túlra is kiterjesztve – két különböző társaságnak előadásokat. Többek között arról beszéltem, hogy a világban nem csak a jó származik, nem csak jó indul, amikor szellemi áramlatokról beszélünk, hanem szinte ezzel párhuzamosan mindig megjelenik egy kísértő, egy ördögi gondolat is, ami megpróbálja ellehetetleníteni azt, ami igaz a világban. Amikor mi hazafelé jöttünk, és megtörtént ez az eset, ami megtörtént, ami sajnos nem csak egy szilánkos töréssel, hanem egy szegycsont-töréssel is járt, ami nagyon nagy fájdalom, – úgy hogy, ha kicsit rekedt a hangom, ez ezért van – akkor azt telefonálták utánam Aradról a kedves vendéglátók – szeretettel aggódva, hogy mi történt velünk, mivel a férjemnek is lett sérülése: Kedves Anna! Lehet, hogy úgy van, hogy amikor beszélt a gyülekezetnek arról, hogy milyen ördögi erők is vannak a világban, akkor az ördög ezt meghallotta és gondolta, na, most bosszút áll. De az Isten erősebb volt, mert csak ennyi kárt tudott okozni. Hát ezt így is fel lehet fogni. Azt tudom önöknek mondani, jelen pillanatban félkezű vagyok, de hál' Istennek féleszű még nem. Amennyire erőm és energiám engedi, arra fogom felhasználni a gyógyulási időmet, hogy amit vállaltam, azt megpróbáljam teljesíteni. Életemben

most fordul először elő a baleset óta, hogy ülve beszélek, én mindig állva szoktam szólni, mert rendkívül fontos számomra az emberi tekintet. Ha elveszítem a tekinteteket, akkor úgy érzem – mint egykori régi tanár – hogy a katedra mögül nem lehet semmit sem igazán elmondani. De most nagyon jól van, kicsit magasított helyet kaptam.

Hát ezen kicsit szubjektív bevezető után hadd kezdjem azzal, hogy én valójában nem vagyok politikus alkat. És ezt mindig elmondom kedves barátaimnak is. Amikor megszólalok, amikor határozott véleményt próbálok formálni arról, amit magunk körül látunk, akkor ezt én nem politikusként teszem, hanem egész egyszerűen úgy gondolom, hogy van egy alapvető erkölcsi mércém – van a mérlegnek nyelve –, és ehhez a mérleg nyelvéhez fordulva lemérem, mi történik körülöttem a világban, és pontosan meg tudom mondani ezáltal, hogy számomra mi a jó és mi a rossz. Akkor, ha az ember kimondja, önkéntelenül is kiderül, hogy mikor kit támogat. Ehhez nem politikusnak kell lenni, ehhez józan, normális érvekkel kell rendelkezni. Kell, hogy az embernek legyen egy mércéje.

Hadd meséljem el önöknek, hogy amikor az életmű sorozatomban talán hat esztendővel ezelőtt a Mérleg nyelve címmel három kötetben megjelentek a meditációim és az esszéim, akkor a sok-sok interjú közepette felhívott egy újságíró. Nem tudom ki volt, nem ismertem a nevét, azt sem tudom, honnan keresett. S mondta, tudja, hogy nagyon elfoglalt vagyok, de ő egy egészen érdekes kérdést szeretne feltenni nekem, és arra kér, hogy ezt magyarázzam meg neki telefonon keresztül, hogy hogyan létezik, hogy egy ilyen típusú író, mint Jókai Anna, aki gyakorlatilag bölcseleti témákkal foglalkozik, az emberi lélek a szakterülete, az most egyszerre kiad egy olyan könyvet, amely teljesen nyilvánvalóan politikai iratoknak a gyűjteménye. Hát mondom:

- Uram, hát belenézett maga ebbe a könyvbe?

Arra még neki nem volt ideje – mondja.

- De, hát, asszonyom! – mondja ilyen kioktató hangnemben, – Hát a cím! A mérleg nyelve. Azt mindenki tudja Magyarországon, hogy a mérleg nyelve az egy párt.

Elképedtem a vonal másik végén. Mondom, ez a szegény, szerencsétlen ipse, ez jól ismerhet engem, ha azt gondolja, hogy arról a pártról egy három kötetes meditációt írtam. Ma már az ember semmin sem csodálkozik

– Uram, ne haragudjon, ez egy egész más fogalom – s közben kezdtem nagyon elkeseredni, hogy a legmagasabb, a legszakrálisabb fogalmat is azonnal lehúzzák a legalacsonyabb politikai pocsolóba. Ezt megfigyelhették. Akárki, akármit mond, rögtön ott találja magát félremagyarázva, rosszindulattal egy olyan alacsony szinten, ahol szinte már védekezni se lehet. Mert azért az nagyon igaz ám, hogyha az ember egy sárdobálásba beleszáll, akkor ő is sáros lesz, nem csak a másik fél. Ez egy nagyon nehéz dolog.

– Uram, én megmondom önnek, hogy mi a mérleg nyelve az én életemben és eddigi munkásságomban, de gyanítom, be fogjuk fejezni a beszélgetést.

–Tessék mondani! Hát mi? Röviden meg lehet mondani?

–Nagyon röviden. Kedves Uram, a mérleg nyelve, az Jézus Krisztus. Tetszik tudni?

Olyan csönd lett a vonal másik végén, tényleg, mintha egy terrorista robbantgatna és felhívna egy úgynevezett híres embert és az mindenféle hadova, handa-banda helyett azt mondja neki a kagylóba: de hát Uram, hát azért van nekünk mércénk, ez Jézus Krisztus.

Még vissza is kérdezett szegény nyomorult, hogy: „Kicsoda?” – gondolta, hátha rosszul hall. Összekeverte valakivel.

Mondom: „Uram, ne haragudjon, véget ért az amúgy is edzésre szoruló keresztény türelmem. Ne haragudjon” – és befejeztük. És el voltam keseredve. Hát itt tartunk, hát ez tulajdonképpen borzasztó. És amit most mondok, ezt azért mondom, mert – nagy szeretettel és alázattal – tulajdonképpen hasonló helyzetre fel tudom Önöknek kínálni. Elkezdtem lassan gondolkodni, hányszor volt már az én életemben, hogy valami rossz dolog ért. Valami, amit fájdalmasnak, méltatlannak éreztem, amiről nem tudtam, hogy tulajdonképpen miért kapom. És akkor elmúlik egy-két hét – esetenként valamivel több idő – és hirtelen megértem, hogy tulajdonképpen az a rossz, ez valami jónak a forrása lesz az életemben. Ezt tessék majd megfigyelni, csak ki kell várni. Prohászka mondta az egyik versében, – szó szerint nem tudom idézni, – hogy mész az úton és belebotlasz egy nagy kőbe, megütöd a lábadat, akkor mielőtt a követ szidnád, emeld fel és nézd meg, hogy mit írt rá neked az Isten. Nagyon igaz. Úgyhogy én most éppen ebben az állapotban vagyok.

Folyton nézegetem a követ, Istenem mit üzensz most nekem, mit csináltam rosszul, mit kellene kibírni, mire tanítasz? Amikor ezen először elgondolkodtam, rájöttem, de jót tett velem ez a szegény embertársunk. Tulajdonképpen nekem kezembe adott valamit. Azt a nagyon egyszerű dolgot, hogy nekem nem kell vitatkoznom. Nekem nincsenek vitatémáim. Én nem nézek kétségbe esetten körül a világba, nem kapkodok jobbra-balra idézetekért, hanem azt mondom, hogy ha valóban hiszem és tudom, hogy van a világ fölött, a világban és az emberi lélekben egy mindent elrendező szakrális és spirituális hatalom, akkor nekem nincs más dolgom, mint meg kell kérdezni, és meg fogja mondani, hogy Igen vagy Nem. A mérlegnek van nyelve és van két serpenyője. És amióta én ezt ilyen egyszerűen tudom megfogalmazni, könnyebb talán megértetni is a világgal, hogy miért van bennem egy viszonylagos nyugalom, ha van bennem erő, miből merítem az erőt. Talán sikerül néhány embertársamnak egy nagyon kevés kis segítséget adni, – mert senkinek az életét helyette megoldani nem lehet, – de azért felajánlani a nehéz, lábadozó időkre egy mankót, egy kis segítséget, bizony nagyon-nagyon fontos mindannyiunk életében. És ezért az én vitatémáim leegyszerűsödtek, ha tőlem azt kérdezik a mai Magyarországon, hogy, hogy állunk a családdal, mi erről a véleményem, mit gondolok a szingli létről, akkor nekem nincs szükségem arra, hogy politikai hasonlatokkal, lózungokkal, kitalálásokkal éljek. Akkor én csak azt gondolom, hogy amíg a teremtés nemzetekbe és nyelvekbe csoportosítva valósítja meg ezt a hatalmas tervet, ami az univerzumban az emberre vár, addig természetszerűnek tartom, hogy a család, mint a legkisebb egység ennek egy rendkívül fontos eleme. Na, most én nem vagyok demagóg. Most nézem és faggatom a körülöttünk ülő arcokat, és olyan örömmel látok bájos, fiatal lányokat, sőt talán még

fiút is, és azt gondolom ma magamban, – hogy ők igazat adnak nekem – hogy a családról nem lehet úgy beszélni, hogy az ember demagóg, kenetteljes szólamokat mondjon, mert azzal csak elijesztjük az embereket. Tehát én nem azt mondom, hogy családban élni az egy lampionos kerti ünnepély. Én nem azt mondom, hogy férjhez megyünk, megnősülünk és akkor életünk végéig vidám daj-dajban lesz részük, hanem én azt gondolom, hogy családban élni, ez egy óriási feladat. Ez egy vállalás. És van egy mondat, egy Jézus Krisztusi mondat, ami sok mindenre érvényes, de a legvilágosabban a férfi – nő elvadult kapcsolatára hatna szelídítően. Mert ez úgy szól, hogy „egymás terhét hordozzátok”. Ez a családnak a titka. Nem azt mondja, hogy a saját terheted kizárólag, hanem egymás terhét. Képzeld el, amikor ebben a megbolondult, tébolyult világban a hivatalok packázásai és a sok rosszindulat után belép az ajtón az az ember, vagy asszony – akivel összekötöttük az életünket – és egész egyszerűen arra vár, hogy mint a pólyát, legöngyölítsék a lelkéről azokat a fájdalmakat, amelyeket az élet rárakott. Igen, meg kell kérdezni, segíteni kell a másikat, de el kell várni, hogy a másik is segítsen nekünk. Ez egy kölcsönösség. A család az nem terrorintézmény. Az nem úgy van, hogy egy valaki parancsol, a többi pedig áhítatosan hozza a papucsot. Hanem az úgy van, hol az egyik, hol a másik, mindig attól függően, hogy kinek van a nagyobb szellemi, lelki, fizikai szüksége. Igen, egymás terhét hordozzuk és neveljük, próbáljuk a révbe segíteni a gyerekeinket. Amiről pedig az a véleményem, hogy „engedjétek hozzám a kisdedekeket”. Ez is olyan egyszerű és olyan világos. Mi lenne a teremtés tervéből, ha az ember – öntelt okosságában, ami végső soron a legnagyobb butaság – úgy határozná, hogy többé nem hoz létre életeteket. – Hát minek az? – mondaná. Nagyon sok nő van, aki azt mondja: fárasztja a testet, öregíti a bőrt, sokba kerül, nyűgös, sír, bög. „Nem kell, minek ez!” Ha így gondolkodnánk, akkor egyszerűen megszűnne az emberi élet. De nem csak az emberi életről van itt szó, nem csak az Isten elleni vétkekről, hanem arról is, hogy annak a közösségnek is tartozunk, amelyikbe születtünk. Én szeretem a hazámat, és most eljutottunk a másik nagy közösséghez. Én azt gondolom, hogy egy olyan életben élünk, egy olyan világban élünk, ahol sokszor azt az embert, aki vállalja a kötődését a hazájához, az Istenéhez, az életcéljaihoz, azt olyan lemosolygás fogadja, ami sokkal rosszabb, mint a Kádár-rendszerben a nyílt elutasítás. Ott pontosan tudtad, hogy ki kicsoda. Pontosan tudtad, hogy a te hitedért ott sok minden rossz lett. Ma pedig van egy csendes mosolygás. Figyeljék majd meg! Így lepittyed az okos embereknek az ajka: „Oh, szegény elmaradtok”. Valamilyen módon, szinte konzervatívnak, vagy olyan értelmű konzervatívnak mondják azt, aki ragaszkodik a hazájához, ami rosszabb, mintha egy többszörös rablógyilkosnak a nevét ejtenék ki. Én emlékszem a viszkis rablóra, – talán tudják, hogy ki volt – nagyobb felhajtást kapott, nagyobb tisztelet övezte, mintha most valaki megszólalna, és azt mondaná: „De kérem szépen, hát azért mégiscsak Magyarország, hát azért mégis csak szeretjük a hazánkat”. Tehát valami nagy baj van itt. És hogyha nincsenek meg a gyerekeink, ha nem születik magyar, akkor, ahogyan a statisztika mutatja, a század közepére előfordulhat, hogy már csak 7 és fél millió magyar ember lesz itt Magyarországon.

Úgy adódott, amikor a Trianon filmet bemutatták Magyarországon, néhány középiskolában előtte elmentem elmondani a gyerekeknek azt, hogy egyáltalában mi volt Trianon, mert nagyon sokan még azt sem tudták. Voltak középiskolások, akik azt mondták: „De hát, tessék mondani, miért mentek ki az országból?” Hát ez aztán már sok mindenre jellemző.

No, de erre visszatérve, akkor én kaptam egy kis füzetet, amit 1921-ben adtak ki Magyarországon. Amiben pontosan fel volt sorolva, hogy milyen veszteségek érték az országot. Hát én magam sem tudtam, – mindig tudtam, hogy óriási – de így számokban döbbenetes volt. Ott olvastam, hogy akkor csak 10 millió magyar állampolgárt – ebben volt nemcsak magyar ajkú természetesen – ennyit csatoltak el Magyarországtól. Ma pedig ott tartunk, hogy az a kétséges, hogy bármelyik pillanatban úgy ugorhatnak a mutatók, hogy 10 millió alatt leszünk. Én a tisztos foglalkozásom szerint tanár vagyok. Amikor másfél évtizedig tanítottam, számtalan alkalommal jutottunk el Vörösmartyanak a Szózatjához. Ahol, – amikor azt olvastam a gyerekeknek, amit mindannyian tudunk – „S a sírt, hol nemzet sülyed el, népek veszik körül, s az ember millióinak szemében gyászkönny ül.” – akkor azt mondtam a tanítványaimnak: Gyerekek, ez egy nagyon pesszimista dolog, ez a herderi jóslatnak a magyar körülmények közé való átültetése. Vörösmarty nagyon borús hangulatban volt, de ilyen nem történhet meg. S ha ma bemegyek egy iskolába, ha történetesen módom volna arra, hogy ezt a verset elolvassam, és odáig eljussak, akkor azt kellene mondanom a fiataloknak, hogy: – Sajnos, drága gyerekeim, ... megtörténhet. De lesz egy óriási különbség, az, hogy nem fogják síró nemzetek körbeállni a gödörbe hulló magyarságot. Mert valami történt a világban. Olyan, mintha megvalósulni látszana Madáchnak az eszkimó színbeli rettenetes jelenete, amikor a félig állattá sülyedt ember a kihűlő nap alatt azt mondja Ádámnak: „Ha Isten vagy, tedd, hogy kevesebb ember legyen és több foka”.

Kezdünk ide jutni. Nagyon sokan azt mondják, a Fóka – a gazdaság, a fogyasztás, a megnehezült dolgok a fontosak, és minél kevesebben vagyunk, – gondolják néhányan – annál több jut egynek. Nem, kérem szépen! Én azt gondolom, hogy ennek az országnak, ennek a nemzetnek adott feladatot az a szakrális hatalom, amit mi Istennek nevezünk. Nem csak nekünk, minden egyes nemzetnek. Az, hogy én szeretem ezt a helyet és ezt az országot, ez nem azt jelenti, hogy a többit bármely mértékben gyűlölném. Sőt inkább azt gondolom, hogy nagyon szívesen adnék neki magyarként is valamit, ahogy a gyökereink itt vannak, a termésünket kell oly nagyra növelni, hogy mások is élvezhessék. Nem akarunk semmit elvenni senkitől, csak azt akarjuk, hogy amit nekünk adott az Isten, azt szépen kapálhassuk, gyomlálhassuk és vigyázhassunk arra, hogy magasabbra tudjunk nőni, mint a gaz. Mert valójában, ez a mi dolgunk.

Igen, szeretem a hazámat! Erre azt mondják nagyon sokan: „Jaj! Drága, jó asszony, hát akkor ön ugye konzervatív”, és ezt a szót megint, hogy „konzervatív”, hát ezt úgy lehet ma Magyarországon kiejteni, mint egy személyes sértést. A konzervatív, – ha valaki önöket ezzel a jelzővel illeti, magyarázzák meg neki, – ez nem azt jelenti – a

szó jól felfogott értelmében –, hogy az a konzervatív ember, aki buta, akinek szűk az agya, akit nem érdekel, hogy milyen új dolog érkezik ebbe a világba. Nem, ez azt jelenti, hogy tudjuk, hogy vannak olyan örök értékek, amelyeket konzerválni kell. Ez a szó gyökere. Mi sok mindennel foglalkozunk, de van egy csodálatos fényűzésünk, szellemi konzervkészítő kisiparosok vagyunk. Ez a dolgunk, amiben hiszünk, amiről tudjuk, hogy meg kell idő kihívásait állnia. Ezeket szépen összegyűjtjük, jól ledugaszoljuk, bedobjuk a lét végtelen óceánjába, beletesszük a mi sajátos kis ízesítőszereinket – az egyedi lelkünknek azt a csodálatos képességét, hogy a több milliárdban sincs egyetlen egyforma sem – és biztosak vagyunk abban, hogy évszázadok múlva is az folytatható. És ez nem azt jelenti, hogy nem nézzük, hogy mi az, ami új jön, csak egyszerűen megnézzük, hogy kitől jön.

Kérem szépen, van egy magyar népmese a három kecskegidáról. A három kecskegida, amikor elment az anyjuk, bár oktalan állatok voltak, amikor jött a farkas, akkor annyira eszük azért volt, hogy azt is megkérdezték: „Ki vagy Te? Ki vagy te, aki itt zörögsz az ajtókon? Te vagy az anyánk?” Az is igaz, hogy a mindenkori farkasok rafinériája hallatlanul nagy. Szépen belisztezte a mancsát, bedugta a kis résen, el is hitték a gidák, föl is zabálta őket ez az álságos valami. Hát nem az-e a mi dolgunk, amikor arról beszélünk, hogy nyitottnak kell lenni a világgal szemben, hogy azért mielőtt olyan nagyon sarkig kitárnánk a lelkünk ajtaját, akkor előtte talán egy kis kémlelőn ki kéne nézni, és meg kellene kérdezni: „Ki vagy te? Mit hoztál nekünk? Honnan jöttél? Istentől való vagy, vagy az örök ellenpólustól való vagy?”, és abban a pillanatban a dolgok sokkal világosabbak. Igaz persze, hogy a farkas – és az úgynevezett gonosz erők – az évezredek és évszázadok során, különösen a múlt évszázad óta hallatlan módon akklimatizálódtak. Már majdnem úgy néz ki, mint a valódi. Milyen egyszerű dolgunk lenne, ha jönne valami gonosz dolog és, volna két nagy szarva, bűdös kénkö szaga és két nagy patája. Ránéznénk a gyalázatos televízió képernyőjén, azt mondanánk: „Hát’ ez az Ürdüng, Ürdüng, távozz tőlünk!” Ez nem így néz ki! De ma, az, ami rossz erőt hoz a világba, az néha szebb, mint a valódi. Ez benne a trükk. Jól van fésülve, legalább negyven szanszan színjátszó öltönye van, ahogy mondani szoktam: táncolni, dalolni sem restell. Honnan tudjam? Édes, drága barátaim, amikor bedugja a mancsát, fehér glazé kesztyűket visel, ezeket le kell hántani, meg fogják alatta találni azt, amit nem szabad az életünkbe beengedni! Én legalábbis így gondolom, hogy ez az óvatosság, ez nem kirekesztés, – hogy rekeszteni ki bárkit, aki irgalomra, szeretetre, bármire szorul, – csak azt jelenti, hogy ha lehet, akkor távol tartjuk a lelkünk birodalmától azt, amelyik rosszat tehet az emberrel és a világgal.

És ez ma nagyon gyakran megtörténik. Annál is inkább, mert azt mondja valaki: „Asszonyom, magának semmi sem jó? Itt van ez az Európai Unió, hát ez aztán már csak döfi, ez már igazán nagyszerű! Európai uniós tagok vagyunk!” Én azt gondolom erről, hogy mi mindig is Európához tartoztunk, ehhez nem kell kegyeket osztogatni. Magyarország mindig itt volt és éppen elég sok mindent tett is Európáért, sok esetben azért, hogy az ő védelmüket biztosítsa. Az Európai Unióban persze, hogy ott kell lenni, de talán nem úgy, mint levitézlett politikusok luxus elfekvőjeként, mint egy

ilyen jutalom dolog, de nem is úgy, mint történetesen néha német személyek számára nagyszerű euro-szendvics lehetőség. Minden egyes nemzet, amely benne van az Európai Unióban, képviseli a saját nemzeti érdekeit. Nagyon erősen. A többi az csak szöveg, De az igazság ez, mindenki képviseli a magát. Nem úgy, hogy a többinek rossz legyen, de azt tudni kell, hogy mit képvisel. Nem szegény rokonként kell beszivárogni a küszöb alatt. Mi nem a poloskás szegény rokon vagyunk, akit a nagyszerű nyugati kastélyvilágnál végre beengedtek. Ezt kikérjük magunknak. Sőt, én tovább megyek, – én ilyen naiv vagyok – nagyon sok más kis nemzettel együtt – például a lengyelekkel együtt – nekünk nem várni kellene ettől az Uniótól, hanem mi oly nagylelkűek vagyunk, hogy akarunk valamit adni. Mégpedig adni a megszenvedett ötven évnek azt a tapasztalatát, amit esetleg szerencsésebb társaink meg sem éreztek. Nekünk valamit vinni kellene az Unióba.

Ott van ez a csodálatos zászló. Ez a kék alapon a tizenkét csillag. Gyönyörű, csak elgondoltam, hogy a tizenkettő – ami egy rendkívül fontos, misztikus szám – mindig a teljességet jelöli. Végestelen-végig, ha tizenkettőről volt szó, a tizenkettő közepén mindig volt egy világító fény, ami megtöltötte a tizenkettőt értelemmel. Hogy csak a számunkra legfontosabb és világrengető példát említsem: 12 tanítvány volt, és a 12 tanítvány a fényét, az erejét és a küldetését a középen álló, a középen létező Jézus Krisztusi princípiumtól kapta. Ha nincs Jézus Krisztus, nincsen meg a teljesség. Van egy gyönyörű zászló, 12 csillag és üres a közepe. Ebbe az üres középhe kell bevinni az ÉLŐ Istent! Nem a protokoll istent, a protokoll isten nem az élő Isten, akit csak úgy emlegetnek, akit csak úgy mondogatnak. Valami másról van itt szó. Amikor mi hiányoltuk a keresztény gyökereket az Európai Unió preambulumból, én is hiányoltam, de arra gondoltam, hogy végül protokollból tessék-lássék mégis beleveszik, nem jelent sokat, mert nem él benne az élő Isten. Nem aszerint él a világ. Bármennyire fontos az a gazdasági szervezet, tevékenység, amit itt a földi világban nem nélkülözhetünk, ha nincs meg az a szellemi cél, amiért az egészet tesszük, akkor a dolog elveszti igazi szellemi jelentőségét.

Na, erre mondják nekem azt, „jó, jó, de hát akkor a globalizáció azért az csak valami nagyszerű dolog”. Hát most végre elértük, hogy az egész föld kezd globalizálódni. Eljutottunk a legkisebb egységtől az egész földgolyóig, és ha őszinte vagyok, meg kell mondanom, hogy ez a globalizáció, amit én ma kezdeteiben – nem is olyan kezdeteiben – magam előtt látok, ez számomra visszataszító. Ez a globalizáció nem igaz. Nem arról van szó, hogy a szellemnek az egyes eredményei jutnak el a föld egyik részéről a legtávolabbi másikra. Nem arról van szó, hogy egy nemzetnek a teljesítménye ismertté és elismertté válik akár 6000 km-rel távolabb. Hanem én úgy látom, hogy nagyon nehezen tetten érhető gazdasági érdekcsoportok szinte befonják acélhálójával a védekezésre óvatlan, kisebb nemzeteknek a testét, és a lukakon keresztül – ami maradt, amit lehet – ott betuszkolják azt, ami az ő érdekük. Tehát nem arról van szó, hogy mi jutunk ki, hanem arról van szó, hogy hozzánk jött be minden. A szeméttől elkezdve, – hogy úgy mondjam – mindaz, ami nem szemét, csak egyszerűen nem a mi érdekünket szolgálja.

Van egy nagyon triviális példa erre az úgynevezett „globalizációra”. Az az ital, amit Coca-Colának nevezünk. Amit én magam is, – ha nagyon meleg van, és jól le van hűtve – szívesen iszom. Nekem semmi bajom avval, hogy Magyarországon van Coca-Cola. Nekem a szólam nem tetszik, hogy „Coca-Cola Mindig – Mindenütt”. Ebben már ott van valami! Volt egy reklám a televízióban, egyébként a reklámoktól óvjon minket legjobban az Isten. Nem is tudjuk, hogy gyerekeink a reklámokból mi mindent szívnak magukba, – milyen retteneteket – olyan ügyesen vannak megcsinálva. Néhány éve volt, hogy karácsony előtt jött a télapóvá lefokozott Mikulás, – de minden olyan igaznak látszott – rénszarvasok, hullott a hó, csilingeltek a csengők, és ez a mikulás-imitátor megállt egy hóba süppedt magyar kunyhónak az ablakánál és elővett a kocsiból – a rénszarvasok mögül – egy ‘Ekkora’ kólás üveget. Nem olyat, mint amit iszunk, meg nem is – amint mondani szoktam: „a Tesconak, azt a pocskék gazdaságos kóláját”, hanem egy mindennél nagyobbat, amilyen nincs is, de ott volt rajta, hogy ‘Coca-Cola’. Megfogta és benyomta a kis ablakon. Akkor éreztem meg, hogy ez a „globalizáció”. Nem megkínálnak, benyomják a képedbe, odateszik, – a másikat nem hirdetik, nem reklámozzák-, és alatta ott van: „Szenteste is Coca-Colát”. Aha! mondtam magamba, és higgyék el, ha nem utáltam volna meg annyira az állami szintre emelt trágárságot, lehet, hogy még az én nevetlen számát is elhagyta volna hirtelen haragomban valami, de én azért visszafogtam magamat. De ezt éreztem meg.

Ez a globalizáció. Ez, amikor a drága gyerekeim képesek kicsavarni az anyjuk karját a bevásárlóközpontban, ha nem veszi meg azt a Pokemonos hülyeséget, amit előtte este neki mondtak. Tehát valami egészen más dolog történik itt a világban. Szülők, nagyszülők vannak önök között. Kérem szépen, nem vagyunk bátrak. Én sem, bevalom. De legalább tudom, hogy mit csinálók. Amikor jön az a kölök hétvégén izzadtan, csapzottan meccsről, sport rendezvényről, akárhonnan, berobog hozzánk, lett légyen szülők, vagy nagyszülők, megy egyenest a frizsiderhez. Én nem tudom, hogy másnak sikerült-e sokkal jobban nevelt gyerekeket produkálni, de az én unokáim, azok meg szokták fogni a frizsidernek a kallantyúját és föltépik az ajtáját. Nem szoktak olyan nagyon kérni, ha szomjasak. Nem azt mondják, hogy adjál. Föltépi az ajtót, – ilyenkor szokott 12 tojás legurulni – benéz a frizsiderbe, és ha nincs kóla, ha nem kóla, de legalább Fanta, mert haver, mert buli van, mindegy, hogy mi – valamilyen ilyen cukrozott hülyeség –, akkor ránk néz ez az ártatlan, végtelenségig imádott gyerekek és az arcán megjelenik egy szörnyű szemrehányás: Kóla nincs? És akkora nagyanyának, nagyapának, a szülőnek összeszorul a szíve, hogy istenem, szegény izzadó gyerekeknek még haza sem cígöltem azt a 2 liter kólát. – Hát milyen szülő vagyok én? Senkinek, de legalábbis nagyon kevés embernek hagyja el a száját, hogy: „Ott a csap!”, vagy esetleg az, hogy: „, Igyál már kristályvizet!” Nem. Legközelebb ott lesz. Ha nem a kóla, akkor a Fanta, akkor a mit tudom én micsoda. De legalább tudjuk, hogy mi történik.

Valami történik a világunkban. No, de hát akkor joggal mondhatják, soha nem lesz globalizáció? Az egész emberiség, amíg ezen a földön él, mindig mezsgyékre szorul-

va, egymástól elválasztva, vérben, haragban, gyilkolásban fogja leélni a másra számított időt? És akkor megint Vörösmarty jut az eszembe, aki a *Vén cigány*-ban, – ebben a rendkívül keserű költeményben – még érzett magában annyi lelkierőt, hogy föl-
röptette az egyik szakasznak a peremére azt a sort, amit szerintem minden magyar ember tud, hogy: „Lesz még egyszer ünnep a világon”. Ezt várta mindenki. Ez az igazi globalizáció. A világ nagy ünnepe. Amikor majd a szeretet és a bölcsesség kultúrája lesz majd ez a Föld; amikor már nem tudja kését egyik ember a másikba mártani; és akkor olyan közel jön hozzánk a mérleg nyelve – az a Krisztus, akit mi követni akarunk – és biztos, hogy azt mondja: „Édes lányom, édes fiam, lesz majd egy ilyen, csak azt nem globalizációnak fogják hívni, hanem az lesz a krisztusi communió”. Amikor Krisztus köpenye alatt, az egyetlen alatt, amit nem sikerült szétszabdalni a latroknak, ez alatt a köpeny alatt egyesül majd a Föld. Erre készüljétek, ti vagytok az előkészítők. De ez, ami most van, ez nem az igazi! Ne tévesszétek össze a csalót a valódival. Mindig, – az ember és isten történet folyamán – mindig megjelenik az isteni világosság mellett a sötétség, mindig megjelenik az a lény, amely Lucifernél is rosszabb, – az örök sátáni erő – amelyik azt mondja az embernek: „Hát a kis emberek, hát mit akartok ti, akarjátok, hogy ez vagy az sikerüljön? Hogy majd a ti Krisztusotok ..., hát soká lesz az, s azért meg kell dolgozni, de majd Én megcsinálom nektek.” Meg is csinálja. De úgy, ahogy ő akarja. Ahogy megcsinálta az áltesztvériséget a bolsevizmusban; ahogy megcsinálta emberek kioltását a fajelméletben; ez mind a gonosznak az oldaláról jött. A krisztusi út, az valami más. Persze mondják: „Szép, szép, de hát mit csináljunk mi? Van nekünk hatalmunk? Hiszen azt csinálnak lassan velünk, amit akarnak”. Mindenki ismeri azt a szakadék állapotot, amit még a legnagyobb szentek is megszenvedtek, Avilai Szent Teréz, Keresztelő Szent János, a kiváló morálfilozófus Hamvas Béla is pontosan ismerte, sőt maga az isteni személy azon az éjszakán, amikor mindenki aludt körülötte és ott volt egyedül. Ez volt a lélek sötét éjszakája. Amikor felteszi az ember magának a kérdést „Honnan vegyem az erőt, és mit csináljak?” Akkor nagyon nehéz.

Nekem is volt ilyen periódusom, mint mindenkinek. És szinte kegyelem-szerű volt. Lustaságomban kattintgattam a televízió távirányítóját, néztem, hogy van-e valami, ami egyáltalán le tudja kötni a figyelmemet, mert annyira el voltam keseredve azon, hogy egy rendszerváltás után újra szakadékba tud egy ország zuhanni és vele együtt az emberi lélek. És szinte olyan volt, mintha nekem küldték volna – egy beszélgetés közepébe csöppentem. Kalkuttai Teréz Anyával beszélgetett egy hatalmas nagy, bozontos riporter. Akkor volt a riporter, hogy betöltötte a képernyőt. Teréz Anyára még emlékeznek, olyan volt, mint egy pici, kis lepke, és ráadásul saru volt rajta, alacsony is volt. És ez a nagy alak – én dromedárnak neveztem el – lenézett Kalkuttai Terézre, de nem csak a fejével, egész modorával. Lenézett és azt mondta neki: „Maga” – Ez a „maga” nagyon árulkodó volt és nagyon szíven ütött. Ma is szokták alkalmazni. – „Maga nem látja, hogy mi van a világban? Nem látja, hogy úgysem lehet semmit sem tenni? Nem látja, hogy milyen igazságtalan, kiszolgáltatott a világ? Mit akarnak Maguk?” Akkor egy olyan csodálatos valami történt, hogy ez a pici kis asz-

szony elkezdett nőni – én még ilyen szépet nem láttam –, nem tudom hogy csinálta, mint a balerinák, így spiccelni kezdett a sarujában, szinte a lába körmeire állt, mert el akarta érní a mikrofont, meg a dromedárnak a szemét. Sikerült is neki, megragadta a mikrofont – ebben a furcsa kinyúlt pozícióban – és azt mondta neki: „Tetszik tudni” – szíven ütött –, mondta a dromedárnak: „Tetszik tudni, én pontosan tudom, hogy a világ igazságtalanságának, szenvedésének végtelen a tengere. Tudom. De én és a lányaim minden nap elveszünk egyetlen cseppet ebből a végtelen, rettenetes óceánból. Tetszik tudni, ezért élünk.” És visszatottyant a sarkaira. Én megszégyenültem, bolond szívem megnyugodott.

Én sem tudok mást mondani, beszélhetnek nekem világi demokráciáról a mai éretlen emberi állapotban, de van egy igazi és stabil demokrácia, az, hogy a teremtő akarát mindenkinek megadta azt a lehetőséget, hogy egyetlen cseppet elvegyen abból a rettenetből, ami körülveszi. Annak az utcaseprőnek is, ha elsőpri egy beteg ember háza előtt a nehéz téli havat, ez az ő csöppje. És ez az Isten demokráciája és ez az Isten parancsa. És ezért nem politika sok minden, ami körülöttünk van, mert azt az egyetlen egy cseppet viszont el kell venni, a kutyafáját, ezt nem szabad elmulasztani. Senkinek. Ha ez így van, akkor az ember lelke bizonyos értelemben nyugodtabb lehet. Láthatja azt, hogy ami rajta múltott, megtette. Nem politikai lózungokról van itt szó, azt a mondatot, hogy a „munkás méltó az ő bérére”, ezt nem párt mondta, ezt Jézus Krisztus mondta. Az a csodálatos mondat, amit talán kellő mélységében talán fel sem fogtunk: „Nem csak kenyérral él az ember, hanem az Isten igéjével”. Ez az élet alapja. Az a politika, amely ezt nem veszi tekintetbe, nem méltó arra, hogy képviselje az embert. Mit jelent tudni illik ez? Azt, hogy az élet ura nem azt üzente, hogy „Emberek, nem kell enni, csak imádkozni”, de azt sem üzente, hogy „Emberek, csak tömjétek a hasatokat, a többi nem fontos”. Hanem azt mondta, két serpenyőben van ez a húsba és vérbe kötött, olyan nehéz emberi sors, az egyikben kenyérre van szükség és a kenyér szent; a másikban, pedig igére van szükség, mert ige nélkül nincs élet. Helyette morzsák potyognak az egyik serpenyőbe, ige helyett, pedig hazugságok, lózungok és ígéretések. És közben mér a mérleg nyelve.

Arra is gondoljanak, hogy történhetett az, amikor a szociális igazságtalanságról beszélünk, ami végtelen fájdalom kell legyen a keresztény embernek. Ez megint nem politika, ez egy fájdalom. Én úgy látom, hogy hárommillió ember lejjebb került az életében és iszonyatosan nehezen él. Ez az Isten parancsa ellen való dolog. Hát, amikor azon a bizonyos nagy beszéden, a tó partján a három napos sokaság megéhezett, elfogyott az élelem, Jézus Krisztus nem azt mondta, amit mondana egy mai álvezér, vagy álguru, hogy „Emberek, hát üljetek le a homokba, hallgassatok engem, ez egy méregtelenítő kúra. Ez a három nap, az nem sok idő, olyan, mint egy wellness program”. Na, nem. Ő nagyon jól tudta, hogy amíg itt vagyunk, addig enni kell, és szaporította a kenyeret és a halat. Itt van a példa. És aki ezt a példát nem is akarja ismerni, az az írástudó, az a művész, aki ki meri jelenteni, hogy erkölcsnek és politikának semmi köze nincs egymáshoz, hogy művészetnek és erkölcsnek és Istennek semmi köze nincs egymáshoz, az rosszabb, – sok esetben – mint az a szegény ma-

nipulált ember, aki elhiszi a becsapásokat. Akinek többet adtak, annak többet kell adni. Nem azért van a gyertya, hogy véka alá rejtsek, hanem azért, hogy világítson a többieknek. Én hiszek abban, hogy ebben a harmadik évezredben csak az a művész fog tudni élni, amelyik ebből az isteni spirituális erőből táplálkozik. De, hozzá kell tennem, ezt csak akkor tudja megoldani, ha van esztétikai ereje. Tehát itt nem arról van szó, hogy szólamokat kell mondani, hanem arról van szó, hogy nagy erővel átcsurgatva saját egyéniségünkön, újra formálva mutassuk be a világnak azt, ami a világban az élő Isten.

Én a lassan 40 éves írói pályám alatt eljutottam oda, hogy amikor tavaly a születésnapom kapcsán két kötetben kiadták az összes novellámat és kisregényemet, – 40 év munkája rendkívül terjedelmes anyag, két kötet anyaga – annak ellenére, hogy én írtam a „Ne féljetek”-et, először elkezdtem félni.

Kezembe került egy ekkora paksaméta, hét könyv, mondta a kiadó: „Anna, kedves! Maga szerkessze meg, maga tudja, a maga életműve, gyönyörű díszkiadásban kiadom.” Összeszorult a szívem, hát mi van, ha tudtomon, akaratomon kívül olyat is találok benne, amit szégyellnem kell. Mit fogok csinálni? Hány és hány író van itt ma Magyarországon, hogy borzasztóan nehéz ez a dolog, mert a bizonyos damaszkuszi út, amit hallottak, az csak akkor érvényes, ha a Saulusból valóban Paulus lesz. Akkor nem, ha csak ott van és elveszíti az S-t és lesz belőle Aulus – mondjuk. Tehát a változás, az roppantul nehéz dolog. És elejétől végig olvastam, olyan boldog voltam, mert nem volt olyan, amit ki kellett volna hagynom. Ma is azt mondom, hogy az a 40 évvel azelőtti nagyon szegény, templom egere szegény, két gyerekes fiatal tanárom, aki voltam, lehet, hogy nem tudta volna még megírni a „Ne féljetek”-et, vagy a „Godot megjött” című misztérium drámát, de nem hazudott. Megírta az életnek a keserveit, azt a világot, azt a hazug világot, ami körülvelt minket, és megírta az ember gyengeségeit. Én nem hősokeket ábrázolok, én azt gondolom, hogy mindannyiunkban van nagyon sok olyan dolog, amit még a halálunk előtt ki kéne gyepálni. Ezért kaptuk az életet. Nem azért, hogy így elvegyetárljuk, hanem egy magasabb szinten tudjuk visszaadni. Ez megnyugtató.

Azután a „Jákob lajtorjája” a 25 évvel ezelőtt írott korszakváltó könyvem megint egy olyan dolog volt, hogy visszagondoltam, Istenem, 82-ben, amikor leadtam a regényt a kiadóban, akkor azt mondta az egyébként rendkívül kedves és jóindulatú szerkesztő: „Hát Anna, rendben van, de egy ilyen címmel, hogy Jákob lajtorjája, ez nem fog menni. Tessék neki azt a címet adni, hogy Fantasztikus regény.” Ez egy nagyon jellemző dolog. Tehát ha Istenről, szakralitásról van szó, az csak mint valami fantasztikum jelenhet meg, kicsit hóbörödött, kicsit hülye ír ilyen fantasztikus dolgokat, mintha lenne. Na, nem! Hát ez a Jákob lajtorjája, hála istennek meg is jelent, azóta több kiadásban, most ismét újra. És tényleg azt tudom önöknek mondani, hogy mi itt vagyunk ezen a Jákob lajtorjáján. Weöres Sándor, ez a világ-nagy költő, akivel az a nagy igazságtalanság esett meg, hogy nem ő lett az első magyar Nobel díjas író – ezt nagyon sajnálom, mert megérdemelte volna. Ez a Weöres Sándor írta többek kö-

zött: „Alattunk a föld, felettünk az ég, és bennünk a létra”. Szerintem egy mondatban ennél tökéletesebben nem lehet megfogalmazni az emberi létnek az értelmét és a célját. Azt is írta versben, hogy „Lélek lép a lajtorján”. Olyan csodálatosan lejtének ezek a sorok. Igen én ebben hiszek, hogy ezen a Jákob lajtorjáján vagyunk és – ahogy ebben fogalmaztam – az ember kapaszkodik ám fölfelé, mert érzi, hogy még a leghosszabb élet is szűkre szabott és szeretne valami többet csinálni a lelkéből. És nagyon vigyázni kell, hogy azért az egyik kezével próbáljon meg segíteni annak, aki lemarad. Ez az írónak, a művésznek feladata.

Hamvas Béla mondja, hogy amíg egyetlen egy boldogtalan, nyomorult ember van a földön, addig a krisztusi megváltás még mindig arra vár, hogy mi is teljesítsük azt, amihez Ő kereteket adott. És arra is vigyázni kell, hogy a lábunk meg – amivel annyira kapaszkodunk – ne rugdosson le másokat erről a létráról.

Itt nem karierről van szó. Ebben speciel két aránylag fiatal embernek a megszenvedett pár-története, egy új házasságnak egy olyan története van, amelyik jelzi, hogy milyen nehéz valamit elhagyni, ami a régi volt, és hogyan lehet elgondolkodni erről. Ebben vannak azok a szakrális lények, akiket az akkori kritika nem mert néven nevezni, akik beleszólnak az ember életébe. A *Szíkrazó*, aki nem más, mint az angelos lény. Nem tudom emlékeznek-e még, az én korosztályom biztosan – a Tiszi szokott ilyen szentképeket osztogatni hittan órán –, hogy egy zúgó patak fölött van egy keskeny kis palló, két rongyos gyerek megy át, és egy nagy sárga szárnyú angyal vigyáz rájuk. Nekem ez egy nagyon régi gyerekkori élményem. Én hiszek abban, hogy van egy ilyen angelos lény, aki a legelhagyatottabb órában is valamilyen formában ott van. Ez szól bele ebbe a történetbe, beleszól a *Sugárzó*, a krisztusi igazság is, beleszól sajnós a *Villogó*, azaz örök luciferi impulzus, ami az életünkben mindig ott van, s mindig meg kell vele küzdeni. Az akkori kritika nagyon dicsérte végül ezt a könyvet, de illet kimondani, hogy mit jelentenek ezek a lények – hát az lehetetlen volt. Egy fiatal kritikus akadt, aki egy vidéki folyóiratban ezt meg merte írni. A legnagyobb badarságokat írták össze, hogy kik ezek a lények. Ez is mutatja a világnak ezt az eltorzult szemléletét. Ez olyan, mint Moliere-nél a *raisonneur*, a doktor, aki időnként megszólal. Azután – ami a legborzasztóbb volt nekem – azt írták, olyan, mint Bertold Brechtnél azok az elidegenítő songok, amikor előrejön a szereplő és énekel valamit. Na, most ebben az a baj, hogy én nagyon utálok Bertold Brechtet. Rendkívül jó írónak tartom, de minden porcikám tiltakozik az életvitele ellen. Az ellen, ahogy ő valóban hirdetheti, hogy előbb a has és aztán a morál. Miután én azt gondolom, hogy együtt a has és együtt a morál. Amint már említettem, kell a kenyér, de – nagy DE – ige nélkül semmi. Hát most értem el, hogy a rendszerváltás után már helyére kerülhetett ez a valami.

De hát miután a kedves tisztelendő úr kérdezett a „Ne féljetek”-ről, ez életemnek – tényleg úgy gondolom – az a teljesítménye, ami után valóban nem akarok újabb nagy regényt írni. Ez úgy keletkezett, hogy elindultam – életkorban is – az úgynevezett öregedésnek a lépcsőfokán. És elkezdtem gondolkodni rajta, hogy vajon azt a lelki, szellemi táplálékot, amire mérhetetlen szükség van az élet utolsó harmadában, vagy

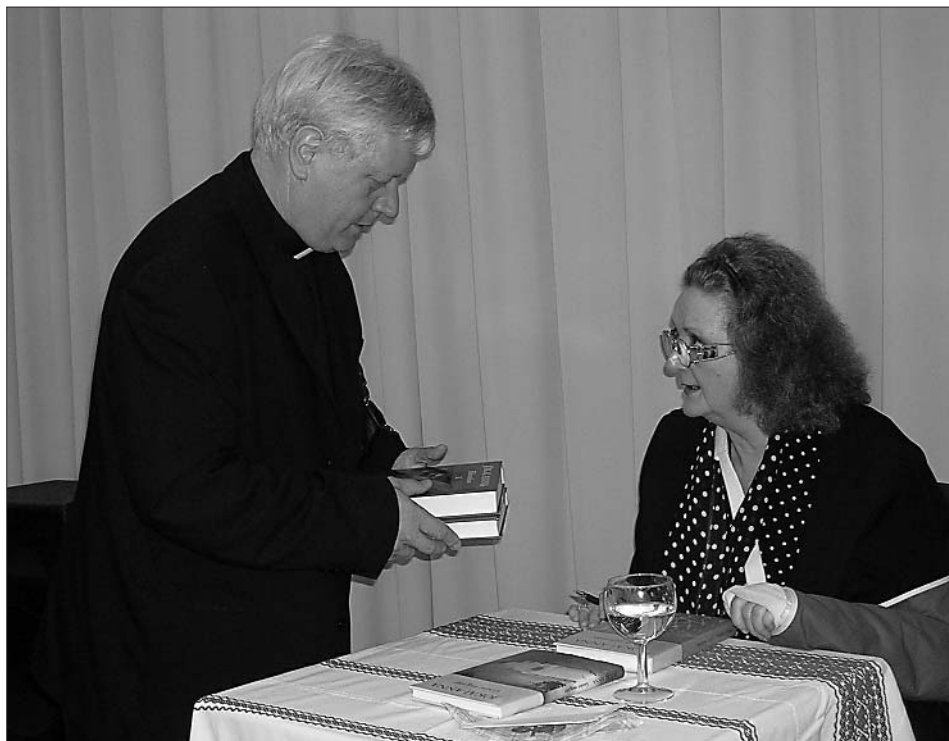
akár már a második felében, hogyan lehetne irodalomban is átnyújtani. Miközben a „Ne féljetek”-et írtam, állandó féltem. Ez volt benne az érdekes. Attól féltem, hogy beletörök a bicskám, hogy eljutok odáig, – 81 éves a legidősebb hősöm a könyvben – hogy vele együtt elmegyek a legvégső dolgokig, meghalok együtt a hősökkel és mi lesz, ha nem tudok életben maradni? Mi lesz, ha ez a törekeny emberi idegrendszer nem bírja ki? Hát ez egy borzasztó nagy próbatétel volt. A másik pedig egy reális dolog, hogy nekem azt mondták sokan, mikor meghallották, hogy az öregségről és a halálról írok egy nagyregényt: „Anna, hát meg vagy te örülve, te az egyik legnépszerűbb író vagy Magyarországon, hát ki fogja megvenni, mindenki csalódni fog benned, senkit nem érdekel az öregség, a halál.” És megtörtént az élet kegyelme, csodája, ez lett a legolvasottabb könyvem, hús kiadásban több mint százezer példányban szerették meg, öt nyelven jelent meg. És ami ennek a lényege, – és ezt mondom azoknak is, akik most fiatalként vannak itt – hogy tulajdonképpen az életet a teljességében kell elfogadni. Tehát amikor az ember fiatal, akkor nem biztos, hogy helyes, ha azt gondolja, hogy olyan messze van még, mit törődök én vele, élek, ahogy tudok, 'majd', 'ráérünk'. Ez a lelki patópálság, az „Ej, ráérünk arra még!” Soha nem tudjuk, hogy mikor, mire érünk rá. Ez egy nagyon-nagyon fontos dolog. De nem úgy kell csinálni, hogy végig rettegjük az életünket, hanem talán azt a legalapvetőbbet kellene megérteni, amivel hadilábon áll a világ, és amire utalt is Alajos atya, hogy gyerekeket nem visznek temetésre. Nemcsak temetésre nem visznek gyerekeket, hogyha beteg a családban valaki huzamosabb ideig, öreg és szenved, egyszerűen nem is engedik oda a gyereket. Ne lássa szegényke, nem kell neki, őrizzen meg egy szép emléket. Szép emlék – hogy úgy mondjam egy tiszta, igaz halál – nagyon fontos és nagyon szép emlék lehet. Tehát valami eltorzult. Régen hogy volt ez? Úgy hogy körülállták a haldoklót. Nem raktak elé spanyolfalat, nem számúzták elfekvőbe, nem kellett magányosan megtennie ezt az utat. Hát az nem volt ostobaság, a régi, áldott, jó, okos parasztember három napig nem azért siratta a halottat, mert ő nem tudta mit csináljon, hanem mert tudta, hogy még ott van közelben. Tudta, hogy még az a valami, ami túléli a biológiai testet, annak szüksége van még arra a kapcsolatra, mielőtt elengedjük föl arra a nagyon magas útra.

Valamit elveszítettünk, erről szól a „Ne féljetek”, hogy félünk. De a félelemmel szembe kell nézni. Mert igaz, hogy az élet estéje magával hozza a lámpását, ahogy első részben írom, de az olajat nekünk kell bele tennünk. Megint csak az evangélium, az okos lány meg a balga lány. Amikor várják a vőlegényt, csak arra talál rá a vőlegény, akinek van olaj a lámpájában. Hát miből gondolja az öregedő ember, hogy majd ő üldögél a sötétben és pont meg fogják keresni. Hát még a fiatal sem. Igen, világítani kell, de ez csak belőled jöhet. Valóban elöntheti az embert egy olyan belső világosság, amitől önmaga lámpásává válik és sok mindent megért. Nekem meggyőződésesem, hogy az öregedéssel együtt megbocsátunk. Visszagondolunk dolgokra, amelyek fájtak régen, fiatal korunkban, most is fájnak, de megbocsátunk: „Oh, szegény Pista, hát ...”, vagy „Oh, az én Máriám, hát...”. De van valami, ami erősebb, az hogy nagyobb az emberben a lelkifurdalás. És ettől se kell félni. Eszünkbe jut sok

minden, amit évekig elhantoltunk, hogy mit csináltunk mi másokkal. Lehet, hogy ezek apróságok: lehet, hogy csak egy rossz szerelemnek az emléke; lehet, hogy egy hűtlenség; lehet, hogy egy cserbenhagyás. Hallatlanul fáj a léleknek és már nincs ideje jóvátenni. De ez nem baj. Bedobjuk Isten kötényébe, ez az előrehozott tisztítóvíz. Amikor az ember felfedezi önmagában, amit nem kellett volna. Azt mondják az öregedő embernek hiányai vannak. Kinek nincsenek hiányai? Az itt ülő legfiatalabbat megkérdezném: „Mondd, édes kis szívem, neked semmi sem hiányzik?” Elmondaná, hogy mi minden hiányzik neki. Nem az az igazi nagy baj, mert az úgy van, hogy Isten csodálatos pedagógjával mindenkinek nyom a kezébe egy karéj kenyert, meg kiharap belőle egy darabot. Én még nem láttam embert, akinek olyan karéj kenyere lenne, amiből ne volna egy pici kiharapva. És egész életünkben ezt a valamit akarjuk betölteni. Csakhogy ez egy Isten alakú hiány, és ezen az Isten alakú hiányon minden kihullik, amit beletömködünk: szerelem, karrier, pénz. Csak az Isten tudja betölteni, és be is tudja tölteni egy jól megélt élettel. De a többlet! Az, ami itt van, egy országban, ahol ötven éves emberek attól rettegnek, hogy nem kellene már senkinek, sem munkában, sem kapcsolatokban és tele vannak többlettel, óriási tapasztalattal, csöngetnek az emberek ajtaján, és nincs hol letenni a zsákot, mert nem kell senkinek. Ez a többlet, ami itt ragadt benn az öregedésben, ez a legnagyobb fájdalom. A feleslegesség. Amikor azt a hülyeséget tudják mondani: „Nektek már jó”. És amikor az ember megkérdi: „Miért olyan jó?”, – „Mert már nincs kötelesség”. Kérem szépen úgy élni, hogy csak a saját önzésemnek és már kötelességem sincs, borzasztó dolog. És hát még egy, ami nagyon-nagyon fontos, hogy bármilyen nagy robusztás vagyunk, amikor eljön a vége, – ezt tudnunk kell – azok a nem szeretem órák, azok nagyon nehezek. Ma egyre nehezebben válik meg az ember a fizikai élettől, azt hiszem, hogy régebben könnyebb volt. Olyan volt, mintha a levél, könnyebben szakadt volna le a kocsányával az ágról. Ma ez valahogy nehezebb. Nagy félelmek közepette történik. Tudni kell, hogy az a szikra, ami maradt, az egy olyan szikra, amit egy nagy fényességbe kell beletenni, mert meg fog szólalni a János evangéliumból a szó: „Én vagyok a világ világossága”. Letesszük a szikrát, és nincs halál. Aki azt gondolja, hogy minden megszűnik abban a pillanatban, annak az életének semmi, de semmi értelme nincsen. A semmi gyermeke a semminek. Ez nem igaz! Az ember valamire hivatott itt a földön, egy óriás metamorfózisban élünk. Isten titka. Ahogy a „Ne féljetek”-ben írtam: „A hogyan a mi szabadságunk”. Az nem mindegy, hogy hogyan járjuk végig.

És amikor megcsináltam utána a „Godot megjött”-et, – ezt a furcsa feleselő könyvet Beckett Godot-jával, akkor azt gondoltam, hogy ez ugyan nem nagy regény, – egy furcsa líra-dráma- epiká-nak a keveréke, én misztériumjátéknak nevezem, – el szerettem volna mondani, hogy az a fajta beckett-i világlátás, ami kétségkívül zseniális, mégsem vezet sehova. Úgy tünteti fel az emberiséget, hogy kétségbeesetten bók-lászó, szerencsétlen kis emberkéik tévelyegnek a világ színpadán, várnak egy Godot-ra, aki nincsen. Egy olyan valakit várnak, aki nincs, aki soha nem fog eljönni, de ők maguk olyan tehetetlenek, hogy még felakasztani sem tudják magukat, mert lesza-

kad alattuk az ág. Ez nem az én világom. Nekem Godot van. Én hiszek abban, hogy van a világban rendező erő, van Isten. Tudjuk – én legalábbis hiszem, hogy tudom –, hogy ma már oly világos az emberi lélek, hogy tudja, hogy nem egy fehér szakállú öregúrról van szó, aki a meghasadó ég kárpitjára könyököl, és onnan beszél, hanem arról a hatalmas, egész világot, univerzumot mozgató szellemi lényről, aki egyszer valamikor azt mondta, hogy „Isten barátai leszünk”. Ez a mi jövőnk. Én ebben hiszek, és azt gondolom, hogy ez oldhatja csak fel a félelmet. Egyébként vigasztalni lehet, a

vigasztalás az nem vigasz. Egyetlen vigasz van, ott ülni valaki ágya mellett, amikor annak már menni kell, megfogni a kezét és a könnyek alatt rendíthetetlen mosolygással, azt mondani: „Mész, de nem halsz meg. Valamikor folytatjuk”. És én azt gondolom, az emberi létünkkel és az életünkkel ez a spiritualitás megadja az erőt ahhoz, hogy végigéljük ezt az oly nehéz életet, de azt is megadja, hogy lássuk, mi volt, mit gondoljunk a körülöttünk lévő világról, és a felelősséget is. És ha néhányan azt mondják, hogy tehát mindent meg kell bocsátani, mert ti keresztények azt mondjátok, hogy meg kell bocsátani, ez a spiritualitás az, aki azt mondja majd, igen, a keresztény irgalom mindenek feletti. Az a keresztfán megkínzott Krisztus valóban azt mondta: „Bocsássatok meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek”. De

tessék ezt a mondatot értelmezni. Azt hiszem, arról van szó: bocsássatok meg mindenkinek, akik nem tudják, hogy mit cselekszenek. De mit csináljunk azokkal, akik tudják? Ma ez a keresztény embernek a legfájóbb dilemmája. Mit lehet tenni? Eszembe jut az a Krisztus, aki – tudásom szerint egyetlen egyszer az evangélium folyamán – korbácsot vesz a kezébe, és kiűzi a székesegyház közeléből az oda nem való elemeket, a pénzváltókat, az árusokat. Hát ő is Jézus Krisztus, az ügyet, a szent ügyet védi meg, de ugyanakkor irgalmas minden szegény félrevezetett emberrel. Én eldöntöttem a dilemmámat. Ha jönne egy viharos, zivataros forradalmi éjszaka és zörögne az ajtómon valaki, akit minden igyekezetem ellenére sem tudok szeretettel körülvenni, akitől viszolygok és tudom, hogy sokat ártott nekem és a hazámnak; kopogna, zörögne, és azt mondaná: „Asszonyom, nyomomban vannak az üldözőim, meg akarnak lincselni. Könyörgöm, tessék elbujtatni.” Én biztos vagyok benne, hogy nem csak én, de minden jóérzésű keresztény ember, elbujtatná. Mert akkor ő lenne az üldözött és az irgalomra szoruló. Ha szomjas lenne, kapna vizet, de nem itatnám pezsgővel. Ha éhes lenne, kapna kenyeret, de nem tömnék bele kaviárt. De irgalmazni akkor, amikor valaki a hatalomban van, és a gonoszat műveli, nincs olyan erő, hogy egy tálból cseresznyézzek vele. Mert ez viszont a keresztény méltóságom. Irgalom és méltóság. Ebben a nagyon nehéz korban, ami most jövőnkre várható, és oly nagy kockázata van a létünknek, ha elveszítjük a reménységet, most sincs más támaszunk. Én csak azt tudom mondani, a kicsinyhitűségen belül legfőképpen, hogy „Miért félték kicsinyhitűek?” És utána azt az ígéretet, ami az egyetlen ígéret, ami biztos, hogy valóság is, hogy „Én veletek vagyok a világ végezetéig”, és a világnak nincs vége. A mi édes hazánknak sem, önöknek sem, Egyikünknek sem. Együtt legyünk halál után. És ahogyan JánosPál mondta, hogy talán nem is arról van szó, hogy elöl akarunk menni a kereszttel, hanem arról, hogy a keresztet viselő Krisztus mögött vigye mindenki a maga keresztjét. Ez a dolgunk, nekünk, szegény kis széthulló, de még élő magyaroknak. Köszönöm!

Az előadást még több kérdés is követte, amelyekre választ kaptunk, majd az egyesület házilag készített süteményekre, üdítőre és kötetlen beszélgetésre várta a résztvevőket. A kis állófogadással párhuzamosan Jókai Anna dedikálta a könyveit is az arra váró érdeklődőknek (Képünkön az író Alajos atyának ajánlja könyvét.)

A belépés szokásainkhoz híven díjtalan volt.

ZARÁNDOKLATAINK, KIRÁNDULÁSOK

2008. április 26.

„Nézzétek, milyen kedves és jó, ha egyetértésben élnek a testvérek!”

kiált fel a zsoldáros (I33 1)

Valóban szép és jó! Ahhoz, hogy egy plébániai közösségben ez kialakuljon, szükség van egymás megismerésére és a testvéri szeretetre. Ezt segítik elő és mélyítik el a közös zárandoklatok, illetve a zárandoklattal egybekötött kirándulások.

Minden évben örömteli szívvel várjuk, hogy a Szent Gellért Plébánia és az Őrmezői Morus Szent Tamás Egyesület szervezésében két alkalommal – tavasszal és ősszel – közös zárandoklaton, illetve zárandoklattal egybekötött kiránduláson vehessünk részt.

Idén április 26-án keltünk útra, úticél: Veszprém –Tihany.

Reggel 7 órakor indultunk a Szent Gellért Plébánia elől. Alajos atya most is elkészítette a képekkel gazdagon illusztrált ismertető füzetet. Amint kiértünk a városból, imádkoztunk: – Szívünk első gondolata Istenhez szállt fel, hogy maradjon velünk. Kértük a Szűzanyát, hogy oltalmazzon minden bajtól, és a kísértésben el ne hagyjon. – Imádkoztunk az Őrangyalhoz. – Kértük Isten áldását a zárandokútra indulóknak. Rövid szünet után gyakoroltuk a szentmise énekeit, majd elimádkoztuk a rózsafüzért a Világosság titkaival. Minden tized után 1-1 éneket énekeltünk a Boldogságos Szűz Máriához. Így lélekben felkészülve, érkeztünk a nap első állomására: Veszprémbe. A buszról leszállva első utunk a Városkapun keresztül Isten házához, a Szent Mihály Székesegyházhoz vezetett, ahol Alajos atya ünnepi szentmisét tartott. Prédikációjában ismertette Boldog Gizella életét, akit 996-ban adtak össze Istvánnal. Gizella nagyon szépen varrt és hímezett, a magyar koronázó palást az ő keze munkája. Példás feleség volt. Kölcsönös nagyrabecsülés, gyengéd megértés és gyengéd tapintat jellemezte a házastársak egymáshoz való viszonyát, valamint a mindhalálig tartó hűség. De mit jelent a hűség a házasságban? Csupán annyit, hogy nem teremtünk kapcsolatot mással? Ez a passzív magatartás: nem csinálok semmit. A házastársi hűség ennél sokkal többet jelent: tevékeny szeretetet. A jó házassághoz szükséges a házastársak közötti szerelem, szeretet, kölcsönös egyetértés. Nem igaz, hogy idővel megszűnik a szerelem és csak a szeretet marad meg. Nem, nem szabad, hogy így legyen! Amelyik házasságban megszűnik a szerelem, vége a jó kapcsolatnak. Igenis kell, hogy megmaradjon a szerelem 20, 30, 50, sőt 80 éves korban és azon túl is. Éreztetni kell házastársunkkal milyen jó, hogy van, és később, idős korban is elmondani: köszönöm, hogy mellettem vagy, ha újból fiatal lennék, csak téged választanálak.

A szentmise után megnéztük Boldog Gizella királyné ereklyéjét, és kértük segítségét. (Az ereklyét 1996. óta őrzi a Székesegyház.)

Átmentünk az Érseki Palotába. Ez a város egyik legszebb épülete, mely az egykori királynéi kastély és a korábbi Acsádi palota helyén, Fellner Jakab irányításával épült 1776-ban. Az épület díszes homlokzatán a Koller család címere díszlik, emlékeztetve

arra, hogy Koller Ignác püspök megrendelésére készült el a palota. Egy kedves palotai dolgozó vezetett végig a termeken, ahol több értékes festmény és műtárgy van. Ezek közül kiemelkednek Johann I. Cymbal által készített freskók. A látogatás végén bementünk az érseki kápolnába, ahol közösen imádkoztunk hazánkért, egyházközségünkért, családtagjainkért. Végül elénekeltük „Óh Nagyasszony...” éneket és könyörögve kértük a Szűzanyát: „Szállj közénk és sírj te is velünk, vigasztald, és mentsd meg nemzetünk!”

Az Érseki Palotából visszamentünk a Székesegyházba, és meghallgattuk a templom történetét. A Várfalról gyönyörű kilátás nyílt az egész városra. Itt áll Szent István és Boldog Gizella szobra. Az erős szél miatt nem sok időt töltöttünk itt. Visszatérve a buszhoz folytattuk utunkat.

Alajos atya kellemes meglepetést tartogatott számunkra. Bejelentette, hogy Csopakon egy kedves testvérünk, *Zsombor Anikó* vár a nyaralójában, hogy ott kényelmesen, az általunk hozott ebédet elfogyasszuk. Anikó a kertkapuban várta a társaságot. A kerti asztalokat szépen megterítette. Anikó házi süteménnyel, borral és kávéval kínált bennünket. Az ebédet jó hangulatban elfogyasztottuk. A mintegy egy órányi pihenő után megköszöntük Anikónak a fáradságát, kedves vendégszeretét és elindultunk Tihanyba.

A tihanyi Bencés monostort I. András király (1046-1060) 1055-ben alapította, Szent

Ányos és Szűz Mária tiszteletére. Az alapító királyt itt temették el 1060-ban. A kolostor alapító oklevele a legrégebbi, eredeti formájában fennmaradt Magyarországi oklevél. A Tihanyi Apátságban *Korzenszky Richárd* atya fogadott. Felmentünk a szeminárium előadótermébe, és ott vetítéssel egybekötve ismertette a Tihanyi Apátság történetét. Az előadás kezdetén *Nemes Nagy Ágnes* verséből idézett:

*„Engedj, zászlórúd!
Mért markolsz vissza a széltől?
Rongy lennél nélkülem,
Így lobogó, lobogó!”*

Igen, ahogy a zászlórúd erősen markolja a lobogót, nehogy ronggyá váljék, nekünk, keresztény hívő embereknek is kell egy biztos pont, amely szilárdan tart minket. – Ez Jézus Krisztus! Ha nem kapaszkodunk belé, ha nem követjük őt, nélküle a szél ide-oda vetne minket, ronggyá válnánk, így viszont maradunk lobogó lobogók. Külön kiemelte, hogy a Tihanyi Apátság mindig is a béke szigete volt, és ma is az. Itt mindig békességben éltek a különböző felekezetű emberek. A 33. zsoltár szavaival bocsáttott el minket: „Keresd a békét és járd utána”.

Az előadás végén lementünk az altemplomba, mely eredetileg királyi temetkezési helyül szolgált. Itt helyezték nyugalomra I. Andrást és fiát, Dávid herceget. Megnéztük az alagsorban lévő kiállítást. Ismét egy óraszabadidőt kaptunk. A társaság szétszéledt, de bárhol is jártunk, egy biztos ponton találkoztunk: a keresztúton. Egyénileg

jártuk végig és elméltünk Jézus Krisztus kínszenvedésén, kereszthalálán. Milyen végtelen az a szeretet és jóság, amely ennyi szenvedést és áldozatot vállalt értünk, bűnös emberekért, a mi üdvösségünkért.

Hazafelé hálaadásul a szép útért és sok lelki élményért, elimádkoztuk a Loretói Litániát, majd csendben folytattuk utunkat. Budapestre érve Alajos atya megköszönte az autóbusz vezetőjének a biztonságos, nyugodt vezetést, mi pedig Alajos atyának a zarándoklat előkészítését és vezetését, abban a reményben, hogy még sok-sok éven át együtt zarándokolhassunk.

Lukácsa Gézáné

„Legyetek követőim, ahogy én Krisztus követője vagyok. (1Kor 11,1)

A Szent Gellért Plébánia és az Őrmezői Morus Szent Tamás Egyesület szervezésében 2008. október 11-én Sopronba és környékére zarándokoltunk. Zarándokutunknak az adott különös jelentőséget, hogy XVI. Benedek pápa jubileumi Szent Pál évet hirdetett meg 2008. április 28-tól 2009. április 29-ig, az apostol születésének 2000. évfordulója alkalmából. Reggel 7 órakor indultunk a plébánia elől. A zarándoklaton részt vett Kelemen Imre diakónus, aki a plébánián tölti gyakorlati idejét. Amíg a városban haladtunk, kiosztottuk a Hozsanna imakönyveket és az Alajos atya által készített, színes képekkel illusztrált füzetet. Ez a kiadvány nemcsak felkészülésünket biztosította a zarándoklatra, hanem szép emlékként őrizzük nem csak a szekrényünkben, hanem a szívünkben is. A várost elhagyva imádkoztunk: Isten áldását kértük az úton levőkre. Alajos atya a füzetből felolvasta a Szentatya fő gondolatait a Szent Pál évet meghirdető beszédéből, melyet nagyon röviden ismertetek:

1. Szent Pál apostoli küldetésének sikere a Krisztusnak való teljes és maradéktalan önatadásból fakadt. Ahogyan a kezdetek idején, úgy most is szüksége van az Egyháznak olyan tanúkra, akik készek önmagukat is feláldozni. Olyan tanúkra és mártírokra, mint Szent Pál.
 2. Szent Pál harmóniában látta az emberi bölcsességet és a krisztusi örömhírt, ahogyan harmóniában látta a hitet és a hitből fakadó cselekedeteket is.
 3. Szent Pál rengeteget tett azért, hogy az evangélium jó hírért elvigye minden népnek, és szüntelenül fáradozott a keresztények egységéért és egyetértéséért. Ő segítsen minket Krisztus misztikus Teste teljes egységének alázatos és őszinte keresésében.
- Alajos atya, mint jó pásztor – tudásunkat gyarapítva – ismertette a mai ünnep eredetét: VII. Pius pápa (1800-1823) Napóleon bukása után (1814) kiszabadult francia fogságából és visszatérhetett Rómába. A Szentatya örömeiben és hálából elrendelte Máriának, a Keresztények Segítségének ünnepét május 24-én, de a Loretoi litánia fohásaiban már 1571 óta szerepel. Kevesen tudják, hogy ennek magyar vonatkozása is van: A Szentatyát, VII. Pius pápát magyar huszárok kísérték az Örök Városba. Horváth N. János kapitány a saját dolmányát terítette a hidegben reszkető, 72 éves pápára. Erre a napra emlékezve a Sándor Huszárok Klubja Nemesvámosról 2002. tavaszán névadójuk tiszteletére emléktúttal emlékezett meg. 25 nap lovaglás után ér-

keztek meg az olasz fővárosba, ahol részt vettek a pápai audiencián. Őszentségének, II. János Pál pápának ajándékot adtak át.

Máriának, mint a Keresztények segítségének tisztelete már ott volt Árpád-házi királyaink – ha szabad így mondani – génjeiben is. Ezért hímezték zászlóinkra, verették pénzeinkre a Boldogasszony képét. A nándorfehérvári diadalt (1456) Kapisztrán Szent János és Hunyadi János egyértelműen a rózsafüzér erejének, Mária közbenjárásának tulajdonították. – A XVI. században Szent V. Pius pápa (1566-1572) a rózsafüzért imádkozva sugallatban értesült arról, hogy a keresztény flotta megsemmisítő vereséget mért Lepantonál (1571. X. 7.) az Ali pasa parancsnokolta török flottára, és elrendelte minden év október 7-én „Mária, Rózsafüzér Királynője” napjának megünneplését. Boldog XI. Ince pápa (1676-1689) egész életében azon fáradozott, hogy Ausztria és Magyarország megszabaduljon a pogány török uralomtól. Rómából egy zászlót küldött Budára a következő felirattal: „Budát a Szent Szűz segíti meg!” Imádságával és nem kevés anyagi áldozattal segítette a védőket. Amikor 1683 IX. 12.-én felszabadult Buda, a győzelem emlékére elrendelte Szűz Mária nevének ünnepét. A hálás magyar nép Buda visszafoglalásának 250. évfordulója alkalmából 1936-ban avatta fel a Budai Várban Damkó Józsefnek XI. Ince pápát ábrázoló szobrát.

Az ismertető után rövid szünetet tartottunk, majd elimádkoztuk a Dicsőséges Szentolvasót. Az egyes titkok között Mária énekeket énekeltünk. Alajos atya a szentmisére a szentek ünnepére olyan szenténekeket tanít meg, amit eddig nem ismertünk. Most két éneket tanultunk: Egyik: „Két oszlopa igazságnak, Két csillaga e világnak, Imádjátok Istent értünk, Péter és Pál...”, a mások „Pál apostol ünnepnapján hívek énekeljetelek,...” és a refrén: „Szent Pál, ó, légy velünk, pártfogónk, mesterünk, veled együtt örvendjünk!”

10 óraker megérkeztünk zarándokutunk első állomására, Nagycenkre. A gyönyörű parkban lévő kastélyban Széchenyi István életével foglalkozó kiállítás van. A gyűjtemény a legnagyobb az országban, amely egy történelmi személynek állít emléket. A múzeum főépületében, a földszinten életének emlékeit állították ki, az emeleti termekben közéleti munkásságát, gazdasági tevékenységét, műszaki alkotásait szemlélhetjük meg. A nagyteremben látható a kastély megmaradt egyetlen rokokó kályhája, a falakon pedig neves művészek Széchenyi Istvánt és a család más tagjait ábrázoló festményei láthatók. Bár a zarándokok többsége már többször járt itt, mindig nagy tisztelettel lépünk be a kastélyba. Alajos atya magnófelvételtől ismertette az egyes termekben kiállított anyagot. Széchenyi Istvánt nem hiába nevezték – és nevezzük ma is – a legnagyobb magyarnak. Nagyon sokat tett hazánk gazdasági és kulturális felvirágoztatásáért, saját vagyonának felhasználásával. Tevékenyen részt vett a politikai életben is. A kastélyból a község középpontjában álló Szent Istvánról elnevezett plébániatemplomba mentünk. A templom terveinek elkészítésével Széchenyi Ybl Miklóst bízta meg, de halála miatt már nem láthatta a templomot.

A háromajtós román stílushoz igazodó kapuzata fölött a Széchenyiek sasok tartotta címere látható, amelyet a család jelmondata vesz körül: „Si Deus pro nobis, quis contra nos” (Ha Isten velünk, ki ellenünk.) A plébániatemplom mögött – balra – he-

lyezkedik el a községi temető, amelynek közepén áll a Széchenyi Mauzóleum, a Széchenyi család temetkezési helyéül szolgáló sírbolt. A kápolna oltárképét Hess Mihály egri festőművész festette (Krisztus mennybemenetele). A lejárati lépcső felett ez olvasható: „Voltunk, mint ti, lesztek, mint mi: por és hamu”. Meghallgattuk az idegenvezető bőséges tájékoztatását, közösen elénekeltük a himnuszt. Felszálltunk az autóbuszra, és elindultunk zárándokutunk következő állomására: Hidegségbe.

A Hidegség az Ikva medencéhez tartozik. Nevét a „Dézma pincében” található hideg vízű forrásról kapta. Kiemelkedő jelentőségű műemléke a falu feletti dombon álló Szent András templom, amelynek XIII. századi körkápolnájában korabeli freskók

találhatók. Az ünnepi szentmisét ebben a templomban mutatta be Alajos atya. Prédikációja valamennyiünket magával ragadott, és elősegítette, hogy jobban megértsük Szent Pál személyiségét. Szent Pál élete és tanítása valamennyiünket Krisztus követésére hív. Ma, amikor annyira hangsúlyossá vált az egyén megismételhetetlensége, egyedisége (bevállalom magam), merésznek tűnik mérceként állítani egy példaképet. Ellentmondás ugyanis, hogy épp a mai világ kívánja a példaképeket. De milyeneket? A páli üzenet gyökere: „Elfelejttem, ami mögöttem van, és nekilendülök annak, ami előttem van, futok a kitűzött cél feléjutalomért.” (Fil 3,13) Nem csak a futás a lényeges, hanem az is, hogy a futónak célja is legyen, és azt el is érje. Mindig előre futni anélkül, hogy felelevenítenénk a múltat, vagy az elmúlt helyzetekbe kapaszkodva élni. (A nosztalgia kevés. Ma engem ide küldött Isten, itt kell helytállnom.) Pál megértette: Jézus nem azért jött, hogy újraépítse a múltat, hanem, hogy új teremtménnyé tegyen minket. "Amit elértünk, abban tartunk ki." (Fil 3,16) Minden nagy ember, aki az élet területén elér valami nagyot, tudja ki ő, mit akar és miért. Szent Pál életében öt szempontot emelt ki Alajos atya:

1. Önazonosság

- Tudja honnan származik: előkelő és híres városban született, Ábrahám leszármazottjának tartja magát, azonfelül farizeusi családhoz tartozik.
- Elismeri korlátait: húsból van, a bűnnek alávetett, annak ellenére, hogy Isten kegyelme túláradt benne.
- Méltatlanság: üldözte Krisztus egyházát. Becsülettel teljesítette a szolgálatot.

- Tudja, hogy különleges megbízást kapott: már anyja méhében kiválasztotta Isten az evangélium számára.
 - Tudatában van jó tulajdonságainak, de elfogadja, hogy fizikai megjelenése sok kívánnivalót hagy maga után.
 - Végül így foglalja össze: „Isten kegyelméből vagyok az, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt. Többet fáradtam mindnyájuknál. „(1 Kor 15,10) Számunkra üzenet: Önmagunk elfogadása nélkül nem élhetünk egészséges életet. „ne tartsd magad többre annál, amennyi vagy, s így nem fogsz csalódní...” (Róm 12,3)
2. Isten tervének átlátása
- „Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön és eljusson az igazság ismeretére.” (Tim 2,4) Ez minden faji, időbeli és földrajzi korlátot átlép. Az én feladatom „Itt és most” szól, ahol élek és mindenki felé.
3. Egyetlen cél.: „Fussunk kitartással...szegezzük tekintetünket...Jézusra.” (Zs 12-1,2) Húsz évvel megtérése után így ír: „Krisztus ugyanis nem azért küldött engem, hogy kereszteljek, hanem, hogy az evangéliumot hirdessem....(1 Kor 1,17) Később már határozott parancs: „Jaj nekem, ha nem hirdetem az evangéliumot.” (1 Kor 9,16). Az efezusi vezetőknek ezt írja: „Feladatom, melyet Urunk, Jézus bízott rám, hogy tanúságot tegyek az Isten kegyelmét hirdető evangéliumról.” (ApCsel 20,24) Diomedon katona a maratoni csata után (Kr.e. 490-ben) 42,2 km-t futott pihenés nélkül csak azért, hogy felkiálthasson: „Nikosz, Nikosz!” „Győzelem, Győzelem!”, és holtan esett össze Athén főterén. 550 évvel később Pál is elfut mindenhová az Örömhírt kiáltva: „Khairosz, Khairosz!” Kegyelem, Kegyelem! Pál üzenete: Isten minden embernek ingyenesen ajánlja fel a megváltást, különösen a bűnösöknek.
4. Indíték: Életem Krisztus. Ahogy minden országnak megvan a maga zászlaja, melyben a színek és a jelképek kifejezik egy nép lelkületét, történelmét, ideáljait. Pál szlogenje: Az én életem Krisztus. (Fil 1,21) A tarzisi Pált megragadta a damaszkuszi úton megjelent Názáreti Jézus alakja. Teljesen beleszeretett abba, akinek életre-halálra szóló háborút üzent. Ez a Jézus a keresztre feszített: „Nem akarok másról tudni köztetek, mint Jézus Krisztusról, a megfeszítettéről...(1 Kor 2,2) Pált az ragadta meg, hogy létezik egy személy, aki halálra adta magát érte, pontosabban helyette. Nem tud ellenállni ekkora szeretetnek és fenntartások nélkül válaszol. A filippieket nagyon kéri: „Legyen ugyanaz az érzület bennetek, mint Krisztusban,” A korinthusiaknak pedig így ír: „Legyetek Krisztus jó illata.”
5. Állhatatosság: lényege az állóképesség. Pál kitartó a munkájában. Az a fontos, hogy végigfussa a pályát. Semmi sem tartja vissza célja elérésében. Isten kegyelméből kívánom mindnyájuknak, hogy a pályát – Szent Pál lelkületével és közbenjárására – végigfussuk, hogy elnyerjük az örök élet hervadhatatlan koszorúját.

A szentmise után a plébános atya ismertette a templom történetét, majd közösen be-
mentünk a rotunda főteréhez csatlakozó apszisba, amelynek patkó alaprajzú terét
144 cm-es sugárral szerkesztették. Az apszis boltozatán középpűt Krisztus alakja

látható mandula formájú keretben. Őt az evangélisták szimbolikus alakjai veszik körül: Lukács ökör, Márk oroszlán, János sas, Máté pedig angyal formájában. A kupolafestményt az alsó szakaszon emelt ívű díszítősor támasztja alá. Az apszis középső zónájában a tizenkét apostolt emelt ívű árkádban ábrázolták. Egyesek szerint a kupolában látható Krisztus az apostolok szeme láttára az égbe távozik, vagy a feltámadás után jelenik meg. Ezt a négy evangélista hitelesíti. Zarándokutunk következő állomása a „Leghűségesebb Város”, Sopron volt. A Belváros Fő terén Alajos atya ismertette a város történetét. Itt található a városháza, amely az 1896-os millenniumra épült, a vele szemben álló Storno ház páratlan gyűjteménye révén a város egyik leghíresebb épülete. Falai között egykor Mátyás király is megszállt. Bementünk a Kecske templomba, amely a XVII. században koronázások és országgyűlések színhelyül szolgált. A templom déli oldalához szabálytalan négyzet alakú, kétemeletes kolostor csatlakozik. A templomot 1280-ban építették. A hatalmas, négyszögű torony egyben a templom északi bejárata. A kapu fölött magas, élein kúszólevéllel, csúcsán keresztrózsával díszített oromzat. E fölött levő címerpajzsban kecske, csúcsán kecskefejes sisakdísz. A templombelső háromhajós csarnok és a nyolcszög öt oldalával záruló szentély teréből áll. A déli gyámkövön ruhás, szárnyas angyal, jobbával kecskebak nyakát fogja, a kecske szakállas feje az angyal karja felett tűnik elő. A kőszószerű nyolcszög alakú mellvédjét egyszerű gótikus vakrács díszíti, homlokfalán kétoldalt szamárhátíves fülke. Helyi hagyomány szerint Kapisztrán János prédikált e szószékről. A Szentháromság szobor a magyar barokk szobrászat kiemelkedő alkotása.

A templomból kijövet felmentünk a Tűztoronyba, melynek déli oldalán található a Hűségkapu, mely az 1921-es népszavazás emlékét idézi fel. Az időjárás kedvezett nekünk, és a Tűztoronyban gyönyörködtünk a szép kilátásban. Közös programjaink véget értek, mintegy másfél órás szabad idő következett. Sokan bementünk a Szent György templomba. Megnéztük a csodálatos freskókat, majd rövid hálaadó ima után rövid sétára indultunk, általában 4-6 fős csoportokban. A gyülekező után felszálltunk az autóbuszra és elindultunk Budapestre. Fáradtan, de testileg-lelkileg felüdülve folytattuk utunkat. Az autópályára érve már némileg kipihentük magunkat. Hálaadásunk és köszönetünk jeléül elimádkoztuk a Szentolvasót a Világosság titkaival. Az egyes tizedek között szenténekeket énekeltünk. Budapest felé közeledve, illetve a városba érkezéskor Alajos atya megköszönte autóbuszvezetőnknek a pontos, balesetmentes vezetését. Végül, de nem utolsósorban mi is megköszöntük Alajos atya igen körültekintő, de sok fáradsággal járó munkáját a zarándoklat előkészítésében és vezetésében. Kértük Isten áldását.

Lukácsa Gézáné

ŐRMEZŐ ÜNNEPE

A már hagyománnyá vált Őrmező Ünnepén ismét részt vettünk, ezúttal a Vöröskereszt szervezetével közös sátorban kaptunk helyet. Folytattuk egyesületünk és a programjaink megismertetését, toboroztunk az októberre tervezett jubileumi ünnepségünkre, lelkes önkénteseink beszélgetésre és kis aprósüteményre várták a járókelőket.

Nagy sikere volt ismét a tombolának, ahol kisebb-nagyobb dísz tárgyakat, kegytárgyakat lehetett nyerni, s amelynek bevételét ezúttal is a karácsonyi szeretetcsomagok fedezetéhez tettük hozzá.

15 ÉVES A MORUS

Az egyesület alapításának gondolta 1992 végén felmerült, de az alapító okirat végleges megszövegezésére és aláírására csak 1993. február 26-án került sor.

Már a 2007. évben is napirenden volt a 15. év méltó megünneplése, ám az akkori alapítók felkutatása, megszólítása és az emlékek összegyűjtése a 2008. év elején, a februári közgyűlés után indult. A lassan gyűlő emlékek és tárgyi „leletek” közös kiadványba rendezése ennek a beszámolónak az írásával párhuzamosan zajlik, s megjelenésük is egy időben történik majd. Mint egymást ölelő fahasábok, nem léteznek egymás nélkül, a 2008. év krónikája része lesz a 15 évről szóló összefoglalónak, s ugyanakkor hivatkozunk is arra. Így itt most nem térünk ki a szervezet alapítását és sorsát meghatározó jelentősebb személyekre és momentumokra, de beszámolunk az emlékünnepekről, amellyel magunkat és a közösséget ünnepeltük 2008. október 3-án.

Az est előkészítése során meghívót küldtünk valamennyi alapító tagunknak, korábbi tisztségviselőinknek, a megalakulást valamilyen módon segítő pártolónknak, előadásaink szereplőinek, egyházi méltóságoknak, stb. Többen kimentették magukat betegség vagy más fontos elfoglaltságuk miatt, de nem mulasztották el, hogy gratuláljanak, s jókívánásaikat küldjék a Morus egész tagságának. Így kaptunk üdvözlőt Jókai Annától, *Eperjes Károlytól, Csaba testvértől, dr. Bábel Balázs Kalocsa-Kecskeméti érsektől, Róna Gábor jezsuita atyától, Brückner Ákos ciszterci atyától, Hankovszky Miklós atyától, Csányi Tamás karnagytól.*

Eljöttek és szeretettel felléptek a Weiner képviseletében Héra András és egy ifjú trombitás, Pálfalvi Tamás, a táncosaink Martonvásárról – akik maguk is nagy évforduló előtt állnak, hisz ők 2009-ben lesznek 30 évesek! A Martonvásári Százszorszép együttes 2006-ban „kiváló Együttes” lett, ezúttal Békés megye eleki román táncaiból adott ízelítőt. A saját koreográfiával 2008. májusában az Országos Kamara Tanulmányi Versenyen Sopronban első helyezést nyertek. (ld. még a Morus Napnál írottakat is)

A műsort a korábbi elnökök és jelenlévő alapítók panelbeszélgetése gazdagította Forgács Alajos plébános úr moderálásával. Új színfolt volt a nézőkből alakított csapatok szellemi vetélkedője, amelynek keretében korábbi események fényképéből ké-

szített kirakós játékkal (képünkön a csapatok munka közben), totóval és villámkérdésekkel kellett megbirkózni, állításokról eldönteni, hogy azok igazak-e vagy hamisak. A kérdések megválaszolásában – vagy épp a félrevezetésben – a plébános úr, *Lukácsa Zsuzsa* és *Nagy Ádám* segédkeztek. A csapatok könyvtalványokat nyertek, amelyeket fel is ajánlottak a tordasi művészeti iskola könyvtára számára.

Képek 3 db egymás mellé Morus 15 1es csapat, 2es csapat, 3as csapat
Végül nem maradt el a Morus hagyományos süti-büféje, amelynek most is akkora sikere volt, mint máskor.

Köszönettel tartozunk ismét a Közösségi Háznak, hogy biztosította a helyszínt, és mindazoknak, akik felléptek vagy más módon közreműködtek a közös ünneplés sikerének érdekében.

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

Az idei csíksomlyói búcsúra is utazott néhány társunk, *Cselikovics Jánosné* írt egy rövid beszámolót az útról:

„2008. május 8-án indultunk el *dr. Végh Edittel* Csíksomlyóra a pünkösdi búcsúba. Nem volt biztos a lehetőségünk csíkszeredai asszonytársainkkal való találkozásra, ezért abban állapodtunk meg, hogy akkor jelentkezzünk náluk, amikor pénteken este elfoglaljuk a szállásunkat. Telefonon jelentkeztünk, hogy a *Jakab Antal* Házban vagyunk elszállásolva: Megbeszéltük *Bartus Icával*, *Gego Magdussal*, *Holló Judittal* és *Pál Évával*, hogy csatlakozunk hozzájuk a templom előtt, így együtt megyünk fel a nyeregbe azzal a Keresztaljával, ahová ők is tartoznak.

Edittel a szobánkba érve vettük észre, hogy azt a csomagot az előző napi szállásunkon hagytuk, amiben a számukra hozott ajándékok vannak. Nagyon kellemetlenül éreztük magunkat emiatt, de az az esemény, amiért eljöttünk mindent kisöpört belőlünk. Egy szentmisén vettünk részt még este *Babba Mária* szobra előtt. A búcsú előtt esett az eső és kellemetlen volt az időjárás, de reménykedtünk, hogy a nyeregben minden rendben lesz. Bár *Edit* rosszul érezte magát, imáink és barátaink segítségével feljutottunk. Az élményről nem tudok beszámolni, azt csak megélni lehet.

Nagy örömünkre, hogy megint eljutottunk a magyarság közös imájának helyére, még a lefelé menetelés is sikeres volt. Szállodánkban együtt töltöttünk pár órát barátainkkal, akikkel az elmúlt évről beszélgettünk, és elmondták, hogy nekik is milyen programjaik voltak. Sajnos egyik közösség sem tartozik azok közé, akik nagy anyagi forrással rendelkeznek, ezért semmi közös eseményben nem tudtunk megállapodni. Nagyon komoly barátság lakik bennük, mert a mi szállásunk a búcsújáróhely mellett volt, és ők még egyszer feljöttek a városból hozzánk, ami kb. négy km-es gyalogút. Örültünk egymásnak, és megbeszéltük, hogy tudjuk az elhagyott ajándékot is eljuttatni. Nekünk is hoztak megemlékezést, és – hogy ne haljunk éhen – még enni is.

A Márton Áron Katolikus Nőegylet tagjai kisebb létszámmal, de nagyon sok olyan tevékenységgel vállalnak részt egyházuk életében, amelyeket mi csak irigyelhetünk tőlük.”

A KARITÁSZ ÉS A PLÉBÁNIA HÍREI

Január: Összegyűjtöttük Órmezőn a lakásszentelésre vonatkozó kéréseket és továbbítottuk a plébániára;

Órmezőn vízszentelés volt. A szentmise után a hívek szenteltvizet vihettek haza.

Február 2.: Részt vettünk a plébániai farsangon. Süteménnyel és tombolatárgyakkal járultunk hozzá a jó hangulathoz.

Március 1.: Erdő Péter bíboros úr az elsőszebati rózsafüzér imádságot templomunkban tartotta. Részt vettünk a közös imán és az azt követő szentmisén.

Április 26.: A Szent Gellért Plébániával közösen szervezett zarándoklatra utaztunk (erről korábban részletesen beszámoltunk)

Május 25.: A plébánia kertjében felállítottuk oltárunkat, és részt vettünk az Úrnapi körmeneten.

Június 14.: Esztergomba utaztunk *Rajk János* diakónus pappá szentelésének ünnepére;

22-én Rajk János atya Órmezőn újmisét mutatott be, és híveinket elsősímis áldásban részesítette. A Boldogságos Szűz Mária oltalmazza és vezesse, hogy hű szolga és jó pásztor legyen.

Július. 6.: *Gayer László* atya Órmezőn újmisét mutatott be, és híveinket újmisés áldásban részesítette. Adja meg neki a mindenható Isten, hogy élete végéig hű szolga és jó pásztor legyen.

Szeptember 28.: Tevékenyen részt vettünk a Szent Gellért búcsú előkészítésében és lebonyolításában.

Október 11.: A Szent Gellért plébániával közösen zarándokutat szerveztünk Sopronba és környékére.

25.: Részt vettünk a pákozdai Doni Emlékműnél tartott szentmisén.

November: 23.: Szent Erzsébetre emlékezve Alajos atya Órmezőn megáldotta a Szent Erzsébet kenyereket, amelyeket – térítés ellenében – megkaptak a hívek. Ezen kívül a plébániai Karitászt megvendégelte az idős testvéreket. Az előkészítésben és a lebonyolításban tevékenyen részt vettünk.

KÜLSŐ KAPCSOLATAINK

A kapcsolatok ápolása címén leginkább a más civil szervezetekkel vagy az órmezői intézményekkel felmerülő közös akciókról, együttműködésekről számolhatunk be.

Régóta tart, hogy meghívjuk egymást rendezvényeinkre a Szentimrevárosi Egyesülettel. Az idén ők arra szánták el magukat, hogy a hasonló küldetésű és értékrendű kerületi szervezetekkel szorosabbra fűzzék a kapcsolatokat. Meghívót kaptunk a júniusi, majd a júliusi rendezvényükre, választmányi ülésükre, amelyek témája – egyebek közt – az együttműködés mikéntje volt. Elterveztük, hogy a három-négy együttműködő egyesület rendszeresen megküldené egymásnak a következő havi programját, és az egyesületek az összes programot rövid formában meghirdetnék tag-ságuk számára. Néhány, szélesebb nyilvánosságnak szánt programot pedig egy kö-

zős fórumon pl. „Keresztény egyesületek programjai” címszó alatt közösen és rendszeresen megjelentetnénk a kerületi médiában.
Így kaptunk hírt az Értékmegőrzők Szentimrévárosi Egyesületétől az októberi filmvetítésükre, vagy Albertfalváról a Szent Mihály-napi búcsú rendezvényeire.

Szintén sok éve – pontosan 2001 óta tartunk rendszeres megemlékezést a Menyecske utcai Általános Iskola kertjében álló kopjafánál, amely civil kezdeményezésként emeltetett az Őrmezői Közakarat Egyesülettel, s mostanában a lakótelep oktatási és kulturális intézményeinek, egyházi vezetők közös emlékhelyévé vált. Minden évben Gellért nap táján – s így az idén is – beszédekkel és ünnepi műsorral emlékezünk Szent Gellért püspökre, aki „1046. szeptember 24-én, mártírhalálának napján itt vonult át a pesti révhöz András herceg fogadására”

Az Őrmezői Közösségi Házhoz is számos szál fűzi már egyesületünket. A vasárnapi szentmisék és a Morus Nap mellett immár rendszeres rovatot kaptunk kiadványukban, az Őrmezei Objektívben. Köszönet érte *Preisinger Évának* és lelkes csapatának, a Közösségi Ház valamennyi munkatársának.

A legnagyobb horderejű, civileket érintő kezdeményezés februárban történt, amikor *Junghausz Rajmundtól* kaptunk meghívót egy fórumra, amelynek célja a mikrokörnye-

zetünket javító intézkedések lehetséges körének feltérképezése volt a lakótelep intézményeinek, civil szervezetinek képviselőivel. A politikamentes kezdeményezés egyik eredménye lett az őrmezői civil szervezetek 1%-os kampányának felkarolása és megszervezése, aminek eredményeképp a Morus is jelentősen növelhette bevételeit. A keletkező többletből 89.700 forinttal a kampányunkat támogató Neszmélyi úti Óvoda számára vásárolhattunk gyermekágyakat, amelyet az óvodások novemberben már birtokba is vehettek. Köszönjük az ötletes kezdeményezést és a szervezetek összefogását, koordinálását!

FORRÁSAINK, PÁLYÁZATOK

A 2007. év fő feladata volt a 15. évfordulóhoz forrást teremteni pályázatokon. Ez Újbuda Önkormányzatának kulturális pályázatán sikerült, ahol a megemlékezésre és az évforduló kapcsán tervezett kiadványunkra 300 000 forintot kaptunk.

Az NCA Közép-magyarországi Regionális Kollégiumának működési célú pályázatán 300 000 forint támogatást nyertünk. Ez a két támogatónk fedezte a jelen kiadvány szerkesztési és nyomtatási költségeit is, köszönet érte.

Támogatóink 2007. évi személyi jövedelemadójának 1%-os felajánlásaiból 213.826 forintot kaptunk, ezt az összeget idén egyrészt – a már említett együttműködés keretében – a Neszmélyi úti óvodának ajánlottuk fel, másrészt pedig a karácsonyi szeretetsomagok összeállításához és a kirándulás költségeinek fedezetére használtuk fel. Ezúton is hálásan köszönjük mindazoknak a támogatását, akik éltek ezzel a lehetőséggel, és az Őrmezői Morus Szent Tamás Egyesületet tüntették ki gondoskodásukkal! Kérjük Önöket, a továbbiakban is támogassák az Őrmezői Morus Szent Tamás Egyesületet adójuk 1 %-ával, amelyet az egyesület adószámának feltüntetésével adóbevallásuk melléklete segítségével juttathatnak el hozzánk. **Adószámunk: 18056824-1-43**

KARITATÍV TEVÉKENYSÉG

Tavaly ugyanitt arról számoltunk be, hogy támogatjuk *Orbán Ferenc* 16 éves szovátai tanulót. Sajnos őt Csaba testvér hazaküldte a szülőkhöz, állást szerzett neki, mert nem tanult és a magatartása veszélyeztette a többi gyermeket. Helyette 2008. január 1-től *Mihályko Tamás* 7 éves máréfalvai kislány tanulását támogatjuk, aki nagyon szegény szülők gyermeke (apja alkoholista, csak az édesanyja dolgozik, ketten vannak testvérek). A napköziben való ellátásához járulunk hozzá havi 5.000 forinttal. Jó tanuló, szorgalmas. Idén pünkösdkor kapott a Morus Tamás Egyesülettől egy biciklit és iskolai hátizsákot. A napközi számára közös használatra küldtünk könyveket, DVD-t magyar történelmi filmmel, játékokat, cukorkát, gyümölcsöt, amit elosztottak, és egy nagy csomag mosóport a napközinek. Tamás karácsonyra is kapott csomagot, benne melegítőt, sapkát, sálát, szaloncukrot, csokoládét, és egy levelet, amit *Kiss Melitta* a parajdi sóbányában adott át neki személyesen.

Az Órmezői Római Katolikus Közösség – melynek tagjai részben Morus tagok is, – két gyermeket támogat az ún. „Keresztszülő programban” havonta 4 – 4.000 forinttal. Mindketten Moldvában, Pusztinán élnek, ahol a magyar nyelv tanulását különórákkal kell elsajátítaniuk, mert magyar nyelvű középiskolába készülnek. *Kovács György* 7. osztályos és *Cisu (Kis) Eduard* 8. osztályos gyermek. Pünkösdkor mindkét család kapott egy-egy nagy csomag mosóport, a gyermekek DVD-t, déli gyümölcsöt és könyveket. Karácsonykor a Keresztszülő program vezetői meghirdették, hogy minden moldvai csángó gyermeknek lehet küldeni egy cipős dobozba beleférő csomagot, ennek keretében mindkét gyermek kapott csuklyás thermo felsőrészt, sálát, szaloncukrot, csokoládét és egy-egy levelet.

Külön köszönet *Uri Jánosné*nak és *Porebszki Gézánnak*, valamint családjaiknak, akik a játékokat és könyveket küldték a program keretében.

Szeretnénk folytatni ezt a vállalkozást a 2009. évben is. A középiskolai tanulmányok folytatásához csak részben tudunk majd hozzájárulni, mert az egy nagyobb összeget jelent havonta, amit az egyesület egyedül nem vállalhat – ehhez önkéntes felajánlásokkal szívesen fogadunk és továbbítunk.

Nem maradt el a szűkebb környezetünk rászorulóinak megsegítése, húsvét és karácsony előtt 43-43 szeretetsomagot készítettünk és hordtunk szét a rászoruló családoknak és idős egyedülálló lakótársainknak. A csomagokat a személyi jövedelemadó 1%-ból és a plébánia Karitásztól szervezetének adományából fedeztük, tartalmuk most is hasznos, tartós élelmiszer és némi édesség volt.

Újbuda Önkormányzatának vezetése az idén is véleményünket kérte a karácsonyi támogatásai lehetőség minél igazságosabb célba juttatásához. Ezúttal 13 személyi támogatására tehetünk javaslatot, köszönjük az Önkormányzatnak a partnerséget és a nemes szándékot.

ZÁRSZÓ

Búcsúzik a 2008. év, hogy átadja helyét a 2009.-nek. Egyesületünk nem búcsúzik, büszkén tekint az első 15 évre, és kitartással, szeretettel várja mindazokat, akik csatlakozni, dolgozni szeretnének Órmező mindennapjainak megszépítésén.

Találkozunk a szentmiséken, a hangversenyeken, a Morus Napon, írjanak nekünk a morus@omszte.hu címre, kövessék a honlapunkon (www.omszte.hu) a történelmünket!

Órmező, 2009. január

Szeretettel

Az Órmezői Morus Szent Tamás Egyesület